

SÜNI NAPKÖZI-OTTHONOS ÓVODA BERHIDA

OM azonosító: 036946

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025. Szeptember 1.

KÉSZÍTETTE A SÜNI NAPKÖZI-OTTHONOS ÓVODA

NEVELŐTESTÜLETE

VISZPERGEL ZSANETT CSILLA

CZELLÁRNÉ STEFANVOICS KATALIN

ZERGI VIKTÓRIA

REITNER LÁSZLÓNÉ

ZERGINÉ NAGY EMESE

TAKÁCS SÁNDORNÉ

BERKI JUDIT

MERSÉNÉ ZERGI ORSOLYA

Tartalomjegyzék

I. Bevezető	6
II. A pedagógiai program jogszabályi háttere	7
III. Az óvoda bemutatása	8
IV. Az óvoda jellemző adatai	11
V. A pedagógiai program nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	11
VI. Gyermekkép- Óvodakép	13
VII. A program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei	18
1. Humán erőforrás	18
2. A nevelőtestület képzettségi mutatói	19
3. Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága.....	20
4. Az intézmény belső továbbképzési rendszere	21
VIII. Az óvoda szűkebb és tágabb környezete	23
1. Tárgyi adottságok és feltételek.....	23
2. A program megvalósítását támogató eszközök, felszerelések	24
IX. A játék, a tevékenységekben megvalósuló tanulás, és munka helye programunkban.....	25
1. A játék és tanulás értelmezése	25
2. A tanulás lehetséges formái az óvodában	26
3. Tervezés, tematikus projekt rendszer, integrált fejlesztés	28
4. Az óvodai munka, mint a szervezett tanulás előfutára	29
5. A gyermek munkajellegű tevékenysége	32
6. Az óvodapedagógus feladatai	33
X. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	34
1. Verselés-mesélés	34
2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	36
3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	38
4. Mozgás, egészségfejlesztő testmozgás	40
5. A külső világ tevékeny megismerése	42
6. Munka jellegű tevékenység	45
7. A tevékenységben megvalósuló tanulás	47
XI. Az óvoda hagyományos ünnepei	48
XII. Inkluzív pedagógia	50
XIII. Differenciálás.....	52
1. Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek.....	53
2. Beilleszkedési/magatartási nehézséggel küzdő gyermekek	53
3. Kivételes képességű gyermekek, tehetségígérettek	54

4. Multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetősége.....	54
XIV. A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek.....	56
1. Céljaink a szociális hátrányok enyhítése érdekében	56
2. Szervezési feladatok.....	56
3. Pedagógiai munka kiemelt területei.....	57
XV. A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése.....	64
1. A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei.....	65
3. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők	66
5. Óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés, oktatás	67
XVI. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	70
1. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	70
2. A szociális hátrányok kompenzálása	71
3. A pedagógiai munka, a pedagógiai kultúra megújítása, az innovációs hajlandóság erősítése 72	
4. Óvoda-iskolai átmenet támogatása.....	73
XVII. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	74
XVIII. Az óvoda kapcsolatrendszere, együttműködésének formái.....	76
XIX. A pedagógiai munka dokumentációi.....	80
XX. Érvényességi rendelkezés	82
XXI. Legitimációs záradék	84
Melléklet.....	86

I. Bevezető

Pedagógiai Programunk módosításának oka a jogszabályok követése, valamint az, hogy intézményünk belépett az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 azonosító számú „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” kiemelt projektbe, ennek során is szeretném pontosítani Pedagógiai Programunkat a projekt beépítése kapcsán.

Mai felpörgetett világunkban a pedagógushivatás egyik jellemzője az odafigyelés és az elfogadás. Odafigyelés magunkra és a körülöttünk élőkre. Az elfogadás, melynek a szereteten kell alapulnia. Így leszünk képesek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására. Fontos, hogy hivatásunk gyakorlása közben gyermekközpontú óvodát valósítsunk meg. Együtt, egy csapatként fogalmazzuk meg feladatainkat, céljainkat és együtt jussunk el a megvalósítás sikerélményéhez. Céлом, hogy olyan szakmai felkészültséggel rendelkezzem, melynek segítségével céljaink megvalósulásához a legeredményesebben járulhatok hozzá és a testület tagjaiból felszínre tudjam hozni a bennük rejlő legjobb képességeket. A pedagógiai munka hatékonyságát az óvónők szakmai elhivatottsága, tenni akarása határozza meg.

Reményeim szerint rövid idő alatt méltán lehetünk büszkéek azokra az eredményekre, amit megvalósítunk a Süni Napközi Otthonos Óvodában, partnereink és a szülők körében is egy megbízható és tiszteltben álló Intézmény leszünk, ahova szívesen érkeznek gyermekek, szülők és vendégek.

Viszpergel Zsanett Csilla
Igazgató

II. A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- ✓ 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- ✓ 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- ✓ 2011. évi CXCV. törvény a nemzetköznevelésről
- ✓ 137/2018. (VII. 25.) kormányrendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- ✓ szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról
- ✓ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- ✓ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- ✓ 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- ✓ 2016/679. számú rendelet - Európai parlament és a Tanács (EU) általános adatvédelmi rendelete, GDPR- törvény
- ✓ 229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény végrehajtásáról
- ✓ 1998. évi XXVI. tv a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének
- ✓ biztosításáról.
- ✓ 2015. évi CCXXIII. törvény egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási
- ✓ tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról
- ✓ 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai
- ✓ nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának
- ✓ irányelve kiadásáról
- ✓ 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a
- ✓ pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai
- ✓ szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- ✓ 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelete a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a
- ✓ közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. köznevelési intézményekben
- ✓ történő végrehajtásáról
- ✓ 15/2013. (II.26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények
- ✓ működéséről
- ✓ 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti,
- ✓ gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük
- ✓ feltételeiről
- ✓ 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a
- ✓ köznevelési intézmények névhasználatáról
- ✓ 155/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények
- ✓ működéséről

Egyezmény

- ✓ 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF

A pedagógiai program tartalmát befolyásoló további dokumentumok:

- Az óvoda hatályos Alapító okirata
- Nevelőtestületi határozatok

- EFOP-3.1.5-16-2016-00001 azonosító számú „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” kiemelt projekt Megvalósíthatósági tanulmányában és a Projektközpont által küldött elektronikus levelekben rögzített célok, szempontok

III. Az óvoda bemutatása:

Intézményünk, a Berhidai Süni Napközi-Otthonos Óvoda, a város központjában található. Autóbuszmegálló, gyógyszertár, orvosi rendelő, iskola és a helyi önkormányzat közelében helyezkedik el. Alapításának éve 1981.

A '90-es évektől a város önkormányzatának döntése alapján önálló költségvetési szervként működik napjainkig. Az óvoda épületének festése és szigetelése, nagyobb arányú felújításának első üteme 2010-ben kivitelezésre került. Épületünk egy sikeres pályázat eredményeként folyamatosan átépült, bővült és megszépült. Napelemek is segítik az környezettudatos és energiatakarékos gazdálkodást.

Óvodánkban 6 csoport működik, mindegyikhez külön mosdó, öltöző tartozik, sikerült barátságosabbá, gyerekcentrikusabbá varázsolnunk, a gyermekek, a szülők, és a kollegák meglegedésére, minden csoport szoba mellett a csoport nevére jellemző mesejelenet elevenedik meg.

A hátrányos, halmozottan hátrányos, nevelőszülő, integráltan nevelt SNI –s gyermekek száma növekvő tendenciát mutat intézményünkben.

A Várpalotai Egységes Pedagógiai Szakszolgálat által megvizsgált és kiszűrt beilleszkedési, tanulási, magatartás zavaros (BTM) gyermeket és a lemaradással küzdő gyermekeket a szakemberek útmutatásai alapján pedagógusaink fejlesztik és felzárkóztatják.

Az állam finanszírozásában és szervezésében megvalósul óvodánkban a fejlesztés, a logopédiai foglalkozások, utazó logopédus közreműködésével.

Sajátos nevelési igényű, integrált nevelésben résztvevő (SNI) gyermekek gyógypedagógiai ellátását és fejlesztését vállalkozási szerződéssel biztosítjuk heti 6 órában.

Óvodánk felelősségének tartja az esélyteremtő- és hátránykompenzációs lehetőségeinek erősítését, valamint ezek gyakorlatba ültetését.

Fő törekvésünk, hogy a gyermekek társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szabályait, meg tanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják egymás másságát. Azon dolgozunk, hogy e feladat elvégzéséhez szükséges feltételeket folyamatosan javítsuk. Ennek eszköze, a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetettséget növelő tényezők azonosítását követő, célzott és személyre szabott beavatkozások megvalósítása.

IV. Az óvoda jellemző adatai

Az intézmény hivatalos elnevezése: Süni Napközi-Otthonos Óvoda

OM azonosítója: 036946

Az intézmény címe és elérhetősége:

Címe: 8181 Berhida, Bezerédi u. 2.

Telefonszáma: 06/88-455-181

E-mail címe: suniovoda@gmail.com

Az óvoda fenntartója, címe és elérhetősége: Berhida Város Önkormányzata

Berhida, Veszprémi u. 1-3.

A pedagógiai program elfogadója Viszpergel Zsanett Csilla igazgató

V. A pedagógiai program nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Pedagógiai programunkban az alábbiakat tekintjük kiemelt feladatainknak:

- ✓ az egészséges életmód alakítása, egészségvédelem, az egészséges életvitel;
- ✓ környezettudatos magatartás kialakítása, fenntarthatóságra nevelés;
- ✓ az óvoda-iskola átmenet elősegítése;
- ✓ az érzelmi, az erkölcsi és az értéorientált közösségi nevelés,
- ✓ alkalmazkodás heterogén környezetben;
- ✓ kreativitás.

Válasz a kor kihívásaira

Óvodánk feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 azonosító számú „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” kiemelt projektben megfogalmazott célokkal, feladatokkal összhangban.

Ennek érdekében fontosnak tartja:

- ✓ a nevelőtestület átfogó, intézményre szabott, belső intézményi innovációt támogató és komplex fejlesztési programokba való bekapcsolódását, helyi, területi és regionális

ágazatközi együttműködések kialakítását, működtetését, fenntartását a kitűzött célok elérése érdekében,

- ✓ az óvoda befogadó nevelését erősítő, deszegregációs célú fejlesztése érdekében oktatásszervezési intézkedési tervek fejlesztésének kidolgozását,
- ✓ a minőségi nevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztést, valamint a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését

Szeretnénk, ha óvodánk a megértés, az egymás iránti türelem, elfogadás, szeretet, vidámságot adó béke szigete lenne, ahová a gyerekek örömmel és boldogan, önfeledten érkeznek és sok érdekes játékkal tölthetik a mindennapjaikat.

Óvodánk minden munkatársa arra törekszik, hogy partnereink igényeinek a fenntartó által biztosított feltételek mellett, minél szélesebb körben, hatékonyan megfeleljünk.

Hangsúlyozzuk a gyermekek testi, lelki gondozását, az érzelmi biztonság megteremtését és a szocializáció minél teljesebb kibontakozását.

A társadalmi elvárásoknak megfelelően elősegítjük a gyermekek szocializálódását, így képessé válnak arra, hogy a családi környezetén túl hasonló korú társaikkal és más felnőttekkel is együtt éljenek.

Fontosnak érezzük, hogy megfelelő magatartásformákat alapozzunk meg. Ahhoz, hogy a gyermekek jól eligazodjanak környezetükben, a családdal együtt nevelve, minél kedvezőbb feltételek között megtanítjuk őket életkoruknak megfelelően kommunikálni, együttműködni. 1 A gyermekek optimális személyiség fejlődését kívánjuk elérni saját képességeik és fejlődési ütemük figyelembevételével.

Az óvodapedagógusok rendelkezzenek inkluzív (befogadó) szemlélettel, teremtsék meg az integrálás (együttnevelés) lehetőségét. Az integrációs folyamatban a különböző képességekkel rendelkező gyerekeket differenciálás módszereinek felhasználásával, egyénekhez igazítottan segítsék, támogassák, fejlesszék. Valósítsák meg a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését. Legyenek kreatívok, jókedvűek, szakmailag kiválóak, együttműködő, mindig megújulni képes óvodapedagógusok és szakképzett nevelőmunkát segítők az óvodában.

Fontosnak tartjuk a nevelőtestület átfogó, intézményre szabott, belső intézményi innovációt támogató és komplex (kiemelten pedagógiai) fejlesztési programokba való bekapcsolódását. Szeretnénk, ha a szülők azonosulnának és elfogadnák céljainkat, és támogatnának bennünket nevelő-oktató munkánkban.

VI. Gyermekkép- Óvodakép

*„Csodálatos, milyen eredeti tud
lenni egy gyerek, ha hagyják.”*

(Kosztolányi Dezső)

A személyiség egyedi és megismételhetetlen, az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi, és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A vele született testi és pszichikai sajátosságok birtokában, én-tudata birtokában, a környezeti hatások tükrében, többé-kevésbé tudatos viselkedésválasztással határozza meg önmagát. A személyiségfejlődés, a pedagógiai tevékenység folyamatában realizálódik. A gyermek fejlődő személyiség, kiemelten egyedi értéket képvisel számunkra. Meghatározó álláspontunk, hogy a személyi és tárgyi környezet szerepe túlmegy azon, hogy a gyermek genetikai adottságait kibontakoztassa. Nem csak bízunk spontán fejlődésében, hanem tervszerűen, tudatosan, az egyénhez igazodva, fokozatosan felépített fejlesztéssel, szervezeten elősegítjük azt. Nem törekszünk a gyermek megváltoztatására, célunk, a pozitív értékek megteremtése, a hátrányok kompenzálása. A gyermeknek sajátos életkori szakaszonként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Az óvodáskorú gyermek életeleme, a játék:

- ✓ a játékban, mint tevékenységben információszerző-, feldolgozó-, tároló folyamatok; stratégiák fejlődnek, amelyek beépülnek a gyermek viselkedésébe, gondolkodásába;
- ✓ a játék univerzális szervező erő, a gyermek én-tudatának kialakulásában, illetve a szociális lényvé válás folyamatában meghatározó;
- ✓ érdeklődése mindenre kiterjed;
- ✓ minden tapasztalat rendkívüli számára, amit lát, hall, tapint, ízlel, szagol;
- ✓ próbálgatja képessége határait, társaival versenyez, tud akarni, harcolni;
- ✓ érzi, hogy a közösségi élet jó, alkalmazkodik, és egyben egyéniségével színesíti a közösséget, megtanulja elfogadni önmagát, és másokat;
- ✓ a gyermek személyiségét elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

„A jó óvoda az, ahol nyugalom van, de nem csend és fegyelem.

A jó óvoda az, ahol a legfőbb érték minden gyermek

kíváncsisága, kezdeményezése, de főleg játéka,

mint a nem tudatos tanulás folyamata.

A jó óvoda az, ahol a ráfigyelés, az odafigyelés, a megfigyelés a

gyermeknek lehetőség, a felnőttek kötelesség ”

(Húvös Éva)

Az óvodánkban folyó nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszünk, biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést a magas színvonalú és szeretetteljes neveléshez. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Óvodánk programkínálatával, családias légkörével, a szülők számára biztosított előzetes tájékoztatással segíti elő a gyermekek három éves kortól kötelező óvodába járását. Kiemelt feladatunk, a gyermekek eltérő szociokulturális környezetéből adódó hátrányok csökkentése. A 3-7 éves kor a személyiség fejlődésében a jellem, az érzelem, az értelem gazdagodásának kibontakozásának döntő korszaka.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A család biztonságos talaja, alapja a nevelésnek, intenzív hatása semmi mással nem pótolható. Minden gyermek a saját családjára jellemző szociális jegyekkel érkezik. Az óvoda, mint nevelési intézmény, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. A szocializáció során megtartjuk, és megerősítjük a gyerekek egyedi értékeit, és ezeken keresztül juttatjuk el a közösségi értékekhez.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelőszemélyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Óvodánk közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiség vonások fejlődését.

Óvodai nevelésünk célja, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- ✓ a gyermekközpontúságról,
- ✓ a nevelés elsődlegességéről,
- ✓ a gyermek tiszteletéről és jogainak érvényesítéséről,
- ✓ a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- ✓ az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, meleg, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- ✓ a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- ✓ a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról.
- ✓ e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról,
- ✓ emberi értékek közvetítéséről,
- ✓ esélyegyenlőség megteremtéséről,
- ✓ a gyermek differenciált egyéni fejlesztéséről,
- ✓ a különböző tevékenységek gyakorlásához elegendő idő, hely és eszköz biztosításáról,
- ✓ a gyermek egészsége fejlődéséhez és fejlesztéséhez, mozgásigényének kielégítéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről,
- ✓ a külső környezet felé nyitott nevelési légkörről.

Amire vállalkoznak a pedagógusok

Fő törekvésünk, hogy a gyermekek társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szokásait, megtanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják egymás másságát. Azon dolgozunk, hogy e feladat sikerességéhez szükséges feltételeket folyamatosan javítsuk, a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetettséget növelő tényezők azonosítását követő, célzott és személyre szabott beavatkozások megvalósításával. Céljaink eléréséhez szükségünk van partnereink támogatására, ezért a helyi köznevelési intézmények hálózatos kapcsolódásának, külső és helyi kapcsolatainak erősítésére, tovább építésére, helyi, területi és regionális ágazatközi együttműködések fejlesztésére törekszünk.

Hisszük, csak közös együttneveléssel tudjuk formálni, alakítani a gyermekeket annak érdekében, hogy biztosan eligazodjanak majd a világban. Munkatársaink széleskörű szakmai felkészültsége, innovációs törekvései, minőség iránti elkötelezettsége jelentik a biztosítékot céljaink eléréséhez.

- ✓ A pedagógiai programunk részeként egészségfejlesztési program keretében a gyermekeinket személyiségük sokoldalú fejlesztésével, egészséges életmódra való nevelésével, korszerű ismeretek és a környezettudatos szemlélet közvetítésével, versenyképes tudást nyújtva felkészítsük az eredményes további tanulmányokra.
- ✓ Egyén a közösségben: Célunk, hogy hagyományainkra, tapasztalatinkra és az óvodánk pedagógiai programjára építve - kialakítsuk és fejlesszük gyermekeinkben az örök emberi erkölcsi értékeket:
 - ✓ az egyén tiszteletét,
 - ✓ a humánus gondolkodást,
 - ✓ a közösség iránti felelősségvállalást,
 - ✓ az empátiát, a toleranciát és
 - ✓ mindazokat az alapvető képességeket, melyek a békés úton való konfliktusrendezést, a békés egymás mellett élést segítik. Célunk, hogy fejlődjön a gyermekek felelősségérzete önmaguk, szűkebb és tágabb környezetük, nemzetünk és hazánk iránt.
- ✓ A nevelőközösség pedagógiáját meghatározó tanulási környezet bemutatása:

Olyan támogató tanulási környezetet alakítunk ki, amelyben minden feltétel adott ahhoz, hogy a gyermekek tanulási képességeik optimálisan fejlődhessenek. Célunk, hogy gyermekeink tanulási kompetenciáit egyéni képességeinek megfelelő fejlesztésével megalapozzuk az egész életen át tartó tanulás igényét és képességét. A fenntartható fejlődésre irányuló környezeti nevelésünk során is az élethosszig történő tanulás elvét és gyakorlatát érvényesítjük. Az egész életen át tartó tanulásra való alkalmasság számos tanulási helyzet és kihívás iránti szükséglet és indítékok korai megalapozását jelenti, az óvoda preventív funkcióját megerősíti. Az információs társadalom digitális állampolgárját célzó, valamint az IKT eszközöket használó, rugalmas tanulási utakat biztosító szemléletet előtérbe helyező nevelés- oktatás megvalósítására törekszünk, az életkori sajátosságok megerősítése mellett.. A tanulásban, neveltségben lemaradó gyermekeknél a lemaradás, lemorzsolódás okait azonosítjuk, egyéni fejlődési tervet biztosítunk, eredményeinket mérjük és értékeljük. Munkánkban az e pedagógiai programban meghatározott módszerek mentén az óvodapedagógusok változatos, egyénre szabott módszerekkel végzik nevelőmunkájukat.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Együtt a családokkal:

A pedagógusoktól elvárás, hogy ismerjék azokat a kihívásokat, szerepelvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek. Ezek figyelembevételével előítélet mentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítsák a szülőkkel való kapcsolatukat, támogassák őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helytállásukban, segítsék elő, bátorítsák a családok bevonódását az intézmény életébe. A gyermekek eredményes fejlesztése érdekében a családot rendszerként értelmezzük, építünk a szülők bevonására, aktív részvételére. Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybe vételéhez.

Együtt az iskolával:

Intézményünkben fokozott figyelmet szánunk az iskolai élethez szükséges alap képességek megerősítésére, figyelembe véve az egyéni eltéréseket és fejlődési potenciálokat. Az óvoda és az iskolák vezetőinek kölcsönös megállapodása alapján „beiskolázási programsorozatot” szervezünk, amelynek során a gyermekeknek, a szülőknek és az óvodapedagógusoknak is lehetőségük nyílik betekinteni az iskolában folyó nevelői, oktatói munkába, emellett alkalom kínálkozik a tanító személyének megismerésére is. A gyermekhez illesztett iskolakezddést, a kudarcok megelőzését szolgálják a pedagógiai programban azok a speciális, pedagógusokra vonatkozó feladat-meghatározások is, amelyek általános hatókörű szabályozóként érvényesek az intézmény teljes nevelőtestületére. Ezek az alábbiakban foglalhatók össze:

- ✓ tanítói hospitálások az óvodában;
- ✓ óvodapedagógusok látogatása az iskolában;
- ✓ tanítók bemutatkozása az óvodai szülői értekezleteken;
- ✓ májusi szülői értekezletek megtartása a leendő elsősök szüleinek;
- ✓ októberben az átvezető időszak tapasztalatainak megbeszélése
- ✓ munkatervi szinten szabályozott folyamatos szakmai kapcsolattartás az iskolával;
- ✓ az iskola életének, épületének, az ott dolgozó felnőttek munkájának megismertetése az iskolába kerülő gyerekekkel;
- ✓ az iskola magatartási szabályrendszerének megismertetése a gyermekekkel és a szüleikkel.

Az átmenetet közvetlenül meghatározó további fontosnak ítélt alapelveink melyet az iskolai tanítókkal éves munkaterv alapján együttműködve kívánunk megvalósítani

- ✓ az elfogadó légkör, a kellemes, esztétikus környezet megteremtése;
- ✓ a gyermek szükségleteire figyelő szokásrend kialakítása
- ✓ az életkori sajátosságok és az egyéni különbségek figyelembevétele a követelmények támogatásában, a tanulás tervezésében és irányításában;
- ✓ a beilleszkedés segítése, egyéni átvezetés;
- ✓ a biztonságot nyújtó személyhez kötődés elősegítése;
- ✓ az érdekes, élményszerű tanítás (fokozatosságra, egyéni bánásmódra épülő, egyéni képességeket figyelembe vevő differenciálás);
- ✓ az önálló munkavégzés algoritmusának elsajátíttatása;
- ✓ nyugodt tanulási feltételek és haladási tempó kialakítása;
- ✓ odafigyelés az egészséges terhelésre;
- ✓ folyamatos ellenőrzés, fejlesztő értékelés, önértékelés;
- ✓ segítségnyújtás a lemaradások, hátrányok kompenzálásához;
- ✓ partneri együttműködés a szülőkkel;
- ✓ a taneszközök mértéktartó és gondos kiválasztása

VII. A program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei

1. Humán erőforrás

Óvodapedagógusok száma		6 fő
Pedagógiai munkát segítők száma	Dajka/csoportonként 1 fő	6 fő
	Pedagógiai asszisztens	2 fő
	Óvodatitkár	1 fő
Egyéb segítő munkatársak	Élelmezésvezető	1 fő
	Konyhai dolgozó	7 fő
Szak és egészségügyi szolgálat külső segítő szakemberei/ Utazó pedagógusok	Logopédus	1 fő
	Gyógypedagógus	2 fő
	Logopédus-gyógypedagógus	1 fő

Az EFOP-3.1.5.-16-2016-00001 Projektben az intézményünk részére biztosított 2021.04.30-ig pedagógiai asszisztens:

- ✓ széleskörű szakmai ismeretekkel folyamatos támogatást nyújt a pedagógusoknak, a gyermekekkel közvetlenül találkozik, aktív szerepet vállal a lassabban haladó, egyéni segítséget igénylő gyermekek támogatásában, segítésében,
- ✓ a különbözőség elfogadtatásában (személyes példaadás), SNI, BTMN, HH, HHH,
- ✓ a gyerekek biztonságos körülményeinek megteremtésében, a balesetek elkerülésének kivédésében,
- ✓ az óvodai ünnepségek, hagyományok szervezésében
- ✓ közreműködik a foglalkozások, illetve intézményen kívüli események lebonyolításában
- ✓ A foglalkozásokon való jelenléten túl, szervez és lebonyolít szabadidős tevékenységeket, színházlátogatás, kulturálisprogramok. Ő maga is elkíséri a külső programokra a csoportot.
- ✓ Gondozási feladatokat lát el. Segíti a gyermekek étkeztetését, tisztálkodást, közlekedését, segédkezik az altatásban.
- ✓ Felügyeli lát el. a gyermekeket. Udvari vagy szabadidős tevékenység, illetve külső program esetén vigyáz a gyermekre, betartatja velük az óvodai házirendet.
- ✓ Ügyintézési és kapcsolattartási feladatokat.

2. A nevelőtestület képzettségi mutatói

	Szakterület	Résztvevők száma
Óvóképző főiskolát végzett pedagógusok		6 fő
Másoddiplomás képzésben részt vett	Közoktatás Vezetői Szakképesítés	1 fő
	Mentálhigiénés szakember	1 fő
	Szociális Szakigazgatás Szervező	1 fő
Szakvizsgával rendelkezők	Család-és Gyermekvédelem- pedagógus szakvizsga	1 fő

3. Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága

A továbbképzéseken való részvételt a nevelőtestület tagjai a beiskolázási és továbbképzési tervnek megfelelően teljesítik. Fontosnak érezzük az Önképzést, a szakmai továbbképzéseket, az innovációt, a folyamatos szakmai, pedagógiai megújulást. A továbbképzési lehetőségek közül elsősorban azokat a képzéseket támogatjuk, melyek programunk minőségi megvalósulását segítik, sajátos képzettséget adnak a továbbképzésen résztvevő óvodapedagógus számára.

A nevelőtestület tagjai az alábbi akkreditált továbbképzéseken vettek részt az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 Program keretében:

- ✓ A modern óvodai nevelés preventív szerepe a korai iskolaelhagyás megelőzésében - Óvoda világa / Pedagógusmesterség című pedagógus-továbbképzési program
- ✓ Pedagógus mesterségek területi műhely
- ✓ Óvoda világ területi műhely
- ✓ Az iskolai lemorzsolódás megelőzését célzó komplex intézményfejlesztés támogatása az intézmény- és iskolafokok közötti átmenetek vonatkozásába / Óvoda-iskola Átmenet

Az alábbi továbbképzéseken vettek részt a nevelőtestület tagjai:

- ✓ Asszertív kommunikáció
- ✓ Dramatikus interaktív mese- játék
- ✓ A mesemondás három aranyalmája
- ✓ Mentálhigiénés műhely pedagógusoknak.
- ✓ A konfliktuskezelési készség és szociális kompetenciák fejlesztése
- ✓ SportManó az óvodában
- ✓ Esélyegyenlőségi menedzserképző tanfolyam

A továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák óvodán belül történő átadása

A továbbképzéseken résztvevők részletesen beszámolnak az ott hallottakról, tanultakról.

Jól működő munkacsoportunk, az **Óvoda-iskola Átmenet Intézményi Munkacsoport**. Havonta személyes találkozókat szerveztünk, az Ady Endre Általános Iskola pedagógus kollegákkal közösen tanulmányoztuk az indikátorokat . A hálózati kapcsolatok erősítése érdekében , kölcsönös tanulásra és egymás segítésére építve óralátogatásokon vettünk részt, a

két település intézményei között. A kifejlesztett, megvalósított, hospitált és bevált programelemeket az intézmények mindennapos gyakorlatának részévé tettük.

2019-2020-as tanévben aktívan részt vettünk az **Átmenet Hálózati Műhely** alkalmain, **Pedagógus mesterség területi műhelyen, Óvoda világ területi műhelye** továbbképzésen, Budapesten. Ellátogattunk Enyingre a Szirombontogató óvodába, ahol az **Innovatív törekvések feltérképezése az óvoda iskola átmenet megsegítésére hálózati műhelyen** vettünk részt.

4. Az intézmény belső továbbképzési rendszere

Nevelőtestületünk tagjaira jellemző az aktív, pozitív hozzáállás, kreativitás, a tenni akarás. Jó közösségi, szakmai és emberi kapcsolatok, egymás segítése, az „egyénségek” elfogadása jellemzi az itt dolgozókat. Az óvoda munkáját segítő nem pedagógus alkalmazottak a gyerekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányítása mellett végzik munkájukat, kompetens illetve segítő szerepüket jól meghatározva.

Dajkáink OKJ-s dajkaképzőt végző gyakornokokat a kötelező gyakorlatuk idejére szívesen fogadtak, segítik a szakmai ismeretek gyakorlati alkalmazását.

Célunk:

- ✓ A színvonalas kisgyermekkorai nevelés biztosítása minden gyermek számára, különösen a hátrányos helyzetű, illetve a sajátos nevelési igénnyel rendelkező, ezen belül a fogyatékkal élő gyermekek részére.
- ✓ Az óvodapedagógus, az óvodavezető, és a nevelő munkát segítő pedagógiai asszisztens, dajka, személyzeti ellátottság javítása, a foglalkoztatottak szakmai felkészültségének fejlesztése.
- ✓ Az óvodai nevelés minőségfejlesztésének előmozdítása valamennyi kulcsszereplő, köztük a családok, a szakszolgálati, a szociális és az egészségügyi hálózatok bevonásával
- ✓ A szülők támogatása abban a szerepükben, hogy az első életévekben ők gyermekeik első számú nevelői, valamint az óvodapedagógusok arra való ösztönzése, hogy alakítsanak ki szoros együttműködést a szülőkkel, a családokkal és a különböző helyi közösségekkel annak érdekében, hogy megismertessék velük a kisgyermekkorai nevelés és gondozás kínáلتa lehetőségeket és a kisgyermekkorai tanulás fontosságát.

- ✓ A dajkák szakmai kompetenciáinak fejlesztése a pedagógiai program tartalmának megfelelő ismeretekkel.

Az alkalmazotti közösség tagjaitól is elvárjuk, hogy munkájukkal, magatartásukkal, személyes példájukkal segítsék megvalósítani nevelési feladatainkat:

- Ismerjék meg nevelési elveinket, csoportjaik nevelési-gondozási terveit, működjenek együtt az óvónőkkel
- Aktívan vegyenek részt a csoport életében.
- Ismerjék meg a csoportjuk napirendjét és a csoporton kívüli feladataik végzésével a gyermekek napirendjéhez alkalmazkodjanak.
- Munkájukban tükröződjön a gyermekek szeretete, elfogadása, tisztelete.
- Kulturált magatartással és beszédmintával segítsék a gyermekek nevelését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásában résztvevő különböző szakemberekkel együttműködünk.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottaknak összehangolt, jó együttműködéssel kell hozzájárulniuk az óvodai nevelés eredményességéhez.

Alapelveink:

A hatékony, eredményes pedagógiai munka elengedhetetlen feltétele, hogy az óvoda dolgozói (óvónők és dajkák) nevelőmunkájuk során egységes alapelveket alkalmazzanak:

- ✓ Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, minden gyermek számára egyenlő hozzáférést biztosít.
- ✓ Szeretetteljes, elfogadó, segítő magatartás jellemezze, mely modellt- mintát jelent a gyermekek számára.
- ✓ Nyitottság, tolerancia, kreativitás a mindennapokban.
- ✓ Nyílt, őszinte, bizalomra épülő, természetes viselkedéssel biztonságot, védelmet jelentsünk a gyermekek és a szülők számára egyaránt - így várhatunk el mi is őszinte, nyílt vitaképes kapcsolatot.
- ✓ Vegyük figyelembe az egyes gyermekek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi-lelki szükségleteit (a különleges gondozást igénylő, szocializációs zavarokkal küzdő gyermekek esetében még kiemelten segítünk)
- ✓ Nevelésünk során pedagógiai módszereinknek a gyermek személyiségéhez kell illeszkednie.

- ✓ A migráns gyermekek interkulturális neveléséből adódó feladatok: a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében is biztosítjuk

Az óvodapedagógusok továbbképzéseinek egyéb szinterei

- ✓ Székesfehérvári Pedagógiai Oktatási Központ által szervezett továbbképzések,
- ✓ munkacsoport - kapcsolatépítés a közeli iskolákkal,
- ✓ online tudásbővítés - a hálózati műhelyeken kialakult kapcsolatok ápolása
- ✓ szaktanácsadó jelenléte az intézményben,
- ✓ online műhelyek regionális-, és megyei szakmai napok.

VIII. Az óvoda szűkebb és tágabb környezete

1. Tárgyi adottságok és feltételek

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezése szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel testméreteinek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Udvarrészünk gondozott és tágas, mindkét udvarunk lehetőséget ad, az esetenkénti külön játékokra is.

Óvodánk udvarai parkosítottak, régi, nagy tujafák övezik a hátsó udvart, az első udvaron az Önkormányzat jóvoltából, az Országos Fásítási program keretében öt gyertyánfát ültettünk a szülőkkel közösen.

Lehetővé teszi a gyermekek mozgás-, és játékigényének kielégítését, harmóniát árasztó formákkal, színekkel, anyagokkal vesszük körül a gyermekeket.

A tárgyi felszerelések a gyermekek számára hozzáférhető módon vannak elhelyezve, figyelve a gyermek biztonságára.

Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvoda munkatársainak, lehetőséget ad a szülő fogadására.

A csoportszobák megfelelő méretűek, világosak és barátságosak. A kialakított mellékhelyiségek szintén követik a gyermekek igényeit, mind a hat csoport saját mosdóval, öltözővel rendelkezik. Valamennyi helyiség egy közös közlekedő folyosón keresztül közelíthető meg. Elsőként a vezetői iroda, majd az óvoda titkári szoba, csoportszobák, sószoza, tornaterem, nevelői iroda. Az aula fontos, központi területünk, ezt követi az épületből nyíló főzőkonyha, fejlesztő szoba, és egy felnőtt öltöző található.

Minden csoport heti 2 alkalommal beosztva, felváltva használja a sósobát, mely segíti a gyermekek egészségének megőrzését és erősíti szervezetük immunrendszerét.

2. A program megvalósítását támogató eszközök, felszerelések

A fenntartó Önkormányzat finanszírozásából és támogatásból, felajánlásokból lehetőségünk nyílik a tárgyi feltételek folyamatos bővítésére. Így valósulhattak meg az udvaron és a csoportszobákban a legfontosabb fejlesztések:

- ✓ Udvari fajtékok, fa vár csúszdával, homokozó, hinta, mászóak, rugós játékok
- ✓ Ovi-foci pálya
- ✓ futóbiciklik, rollerek
- ✓ különböző képességeket, készségeket fejlesztő játékok
- ✓ a csoportszobákban természetes alapanyagú eszközök, játékok, játéktartók beszerzése (konyhasarak, bölcsők, kosarak, fa autók, galéria).
- ✓ zenei hangszerkészlet beszerzése
- ✓ a gyermekek és felnőttek könyvtármányának bővítése, természetismereti könyvek, lexikonok, mesekönyvek beszerzése folyamatos.
- ✓ a technikai felszereltségünk megfelelő színvonalú (fénymásoló, projektor, interaktív tábla, számítógép, Wifi, laptop, hangszórók, és a pedagógiai munkát segítő IKT eszközök.

A program megvalósítása során továbbra is a természetes anyagból készült tárgyak (bútorok, textíliák, játékok) beszerzésére, esztétikus, környezetbarát felszerelési eszközök vásárlására törekszünk, folyamatosan, minden csoportban.

A Multifunkciós mini pálya és sporteszközök ünnepélyes átadója az Ovi-Sport Közhasznú Alapítvány komplex programjának részeként került átadásra, amelynek célja az egészséges fejlődés, mindennapos testmozgás támogatása. Nemcsak egy műfüves pályát kaptunk, hanem egy teljes programról beszélhetünk, ahol különböző segédanyagokkal és sporteszközökkel segítik az óvónők munkáját, hogy úgy tudják használni ezeket a létesítményeket, hogy szinte minden labdás sport alapjait elsajátíthassák a gyerekek. A program az Ovi-Sport Pályák kialakításával, különböző sporteszközökkel és oktatási programmal a tárgyi feltételeken kívül a megfelelő tudásanyaggal is támogatja az óvodapedagógusok munkáját.

IX. A játék, a tevékenységekben megvalósuló tanulás, és munka helye programunkban

1. A játék és tanulás értelmezése

„Csinálj bármit, ami nyitogatja szemét, eszét, szaporítja

tapasztalatát, ő azt hiszi, csak játszik.

De mi már tudjuk, mire megy ki a játék.

Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven

eszű és tevékeny ember váljék belőle.

(Varga Domokos)

A játék az óvodás korú gyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, a gyermek tudatos fejlesztése érdekében.

A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

Legfőbb célkitűzéseinket szem előtt tartva, olyan tulajdonságok fejlődhetnek ki a gyermekben, a játék folyamatában, ami később az iskolába való beilleszkedését nagymértékben elősegíti.

A játék tudatos felhasználása azt is jelenti, hogy azokat a sajátosságokat fejlesztjük ki, erősítjük, amelyek által hatását kifejti: a játék önkéntességét, a játékban a gyermek önállóságát, kezdeményezését, aktivitását.

A gyermek aktív, önálló játéka lehetővé teszi személyiségük legátfogóbb, sokoldalú fejlődését. Igen fontos, a társukkal való együtt játszás kialakítása, a játékon belüli önállóság a másik gyerek játékainak tiszteletben tartása, kezdeményezőkéesség kibontakoztatásának lehetősége, vagy olyan tulajdonságok szükségessége, mint a mások mozgósításának képessége, vagy az alá-fölérendeltségi viszonyok önkéntes kialakítása egy-egy játék szituációban.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Meg kell tanítanunk a gyerekeket játszani, meg kell mutatni az eszközök helyes használatát. Ez nem csak a kiscsoportban a feladatunk, hanem a csoportba újonnan érkező gyerekeket is meg kell ismertetnünk a játékszerekkel, azok rendeltetésszerű használatával.

Az óvodában előtérbe helyezzük a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik a napirendben, az időbeosztásban és a játékos tevékenységszervezésben.

- ✓ A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség.
- ✓ Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz. Ezekhez megfelelő számú játékra, mesekönyvre, konstruáló játékokra, stb. van szükségünk, valamint arra, hogy megfelelő készletünket felújítsuk, kiegészítsük.
- ✓ A játék biztosítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a családot is meggyőzzük a játék jelentőségéről, és az otthoni szabad játék biztosításáról, irányítása helyes módjairól, illetve szükséges feltételeinek megteremtéséről.

A játék célja

- ✓ a játékon keresztül a külvilág elemeinek megismerése, felfedezése
- ✓ a játék formáinak, tartalmának gazdagítása, kreativitás fejlesztése
- ✓ a játék rendjének, szabályainak betartása
- ✓ egészséges versenyszellem kialakításakor

A játék során a kommunikáció elsőrendű szerepet kap. A játék biztosítja: a megismerést, tanulást, szociális kapcsolatot, mozgásigény kielégítését, feloldódást, logikus gondolkodásra késztetést, beszédfejlesztést, önkifejezést, értelmi és érzelmi csiszolódást, együttműködési készséget, szabályismeretet, képzeletfejlesztést.

2. A tanulás lehetséges formái az óvodában

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- ✓ az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokásos alakítása
- ✓ a spontán játékos tapasztalatszerzés
- ✓ a játékos, cselekvéses tanulás
- ✓ a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés

- ✓ az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés - a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, kezdeményezéseken valósul meg, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

A tanulási tevékenység:

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb az óvodáskorú gyerekek fejlődése szempontjából. Miután a gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli, éli meg, ezért a tanulás során is ebből indulunk ki. A komplex foglalkozások rendszerén keresztül jut el a gyermekhez az, ami a számára a világból megismerhető, befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent.

Az óvodai tanulás elsődleges célja: az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

A program biztosítja, a gyerek igényeihez, egyéniségéhez teherbíró képességéhez igazodó tanulási kereteket, formákat. A nevelés egészén belül megvalósuló játékos cselekvéses tanulás kötött és kötetlen kezdeményezések, tevékenységek, beszélgetések, tapasztalatszerző séták, stb. formájában egyaránt megoldhatók a napi élet bármely mozzanatában. Ez teljes egészében az óvodapedagógus kompetenciájába tartozik.

A tanulás feltétele - a gyermek:

- ✓ cselekvő aktivitása
- ✓ közvetlen sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása
- ✓ kreativitásuk fejlesztése

A tanulás célja:

- ✓ tapasztalatszerzés, gondolkodás örömeinek átélése
- ✓ tanulás, a tudás iránti igény kialakítása

- ✓ társadalmilag és helyileg kívánatos és lehetséges elemi szokások, szociális viszonyulások, magatartásformák megismerése
- ✓ az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése (tanulási folyamatban érzelmek közvetítése, bátor kinyilvánításukra motiválás, interaktív közös együttlétben)
- ✓ attitűdök erősítése, képességek fejlesztése

3. Tervezés, tematikus projekt rendszer, integrált fejlesztés

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését az Óvodai nevelés országos alapprogramja, a Pedagógiai program, az óvoda éves munkaterve, a csoportnapló, tématervek, vázlatok, a felvételi- és mulasztási napló, és a gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció segíti.

A tematikus terv rendszerében tervezik az óvodapedagógusok a megvalósítandó témákat / projekteket. A tematikus terv rendszere kapcsolódhat évszakokhoz, jeles napokhoz, de biztosított az óvodapedagógusok szakmai, módszertani szabadsága.

Tartalmaznia kell:

- ✓ cél, feladatrendszer, képességfejlesztés területei, feladatai
- ✓ tevékenység/foglalkozás szerinti megbontás az ONAP alapján
- ✓ a tevékenységek/foglalkozások, munkafolyamatok integrált feldolgozásának témái, anyagai
- ✓ módszer, eszköz, forrásmegjelölés meghatározás

A heti- és napi tervnek megfelelő projekteken (1 vagy 2 hétre szóló) tervezett tevékenységekről heti tervet (projektet) ill. az integrált napokról napi tervet készítenek az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok közösen. Egyeztetés, megbeszélés szükséges a gyermekekkel, a dajkával, a szülőkkel.

A projekt integrálja a szabad játékot és a játékban tanulás felajánlott tevékenységeit. Az óvodapedagógusok számára lehetőség nyílik projektek szervezésére, melynek értelmében a 2-3 héten keresztül, mindkét óvónő - ugyanannak a témának sokoldalú megközelítésével - együtt orientálják a játékban tanulást, megosztva egymás között a tervezett fejlesztés feladatait. Projektek beépítésével lehetőség nyílik változatos munkaformák alkalmazására, pld. egymás mellett egy időben történő tevékenységek, párhuzamos tevékenységek, kooperatív módszer végzésére.

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez is a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

4. Az óvodai munka, mint a szervezett tanulás előfutára

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A hetirend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését.

A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja.

A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendőket (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beillesztjük a játéktevékenység egész napos folyamatába. Reggel, különösen tavasszal és nyáron a szabad levegőn való tartózkodás természetes része a gyermekek napi életének. A hűvösebb idő beköszöntével is szükséges a szabad levegőn való mindennapi tartózkodás, csupán annak időtartamát csökkentjük.

A napirend folyamatosságot, rugalmasságot, biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára. A napirenden belül rugalmasan figyelembe vesszük az egyes tevékenységek időigényét. A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok váltakoznak vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokoltá teszi, változtatjuk, módosítjuk. A napirend a gyermekek nyugodt napi életét biztosítja, figyelembe veszi a fejlődés közben bekövetkezett változásokat. A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható a körülmények, az évszakok, a váratlan események hatására. Lehetőséget ad a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységekre és az egyhuzamban biztosított hosszabb játékidőre.

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi

életének megszervezéséhez. A hetirend a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. Különösen a befogadás idején figyelünk arra, hogy minél lazább, rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rendet állítsunk össze. Később, az iskolára való felkészítés feladatai a hetirend és a napirend pontosabb betartását helyezik előtérbe. Kiemelt szerepet kapnak a párhuzamosan végzett tevékenységek, melyek az egy időben, egymás mellett játszó, tevékenykedő gyermekek tanulását, tapasztalatszerzését jelentik. A hetirend összeállításánál figyelünk arra, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen. A hetirend kialakítása az óvodapedagógus feladata.

A hetirend általános tartalma (napi 20-35 perc) és maximális (napi 5-35 perc) időkeretei:

	Játékba ágyazott komplex tevékenységek	
Hétfő	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés	Kötött testnevelés, mozgás
Kedd	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés	Külső világ tevékeny megismerése Természet –társadalom -ember
Szerda	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés	Művészeti tevékenységek Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
Csütörtök	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés	Külső világ tevékeny megismerése Matematikai tartalmú tapasztalatok
Péntek	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés	Művészeti tevékenységek Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

NAPIREND	
5.30-7.00	Folyamatos érkezés, gyermekek fogadása, szabad játék az összevont csoportban
7.00-10.00	Folyamatos érkezés, gyermekek fogadása Szabad játék – szabadon választott tevékenység Közben reggeli (testápolás és munka jellegű tevékenységek) Játékba ágyazott komplex ismeretnyújtás Mindennapos mozgás Verselés, mesélés, dramatikus játékok Énekes játékok, ének-zenei készségek fejlesztése, Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Részképességek fejlesztése egyéni formában
10.00 – 11.45	Előkészület a levegőzéshez (testápolás, öltözködés) Szabad játék, mozgás, levegőzés az udvaron, séta, megfigyelések, környezeti tapasztalatszerzés
11.45 - 12.45	Ebéd (testápolás és munka jellegű tevékenységek)
12.45 - 14.45	Elalvás előtti mese, pihenés, alvás
14.45 - 15.15	Uzsonna (testápolás és munka jellegű tevékenységek)
15.15 - 16.00	Szabad játék – szabadon választott egyéb tevékenység, szakkör, folyamatos hazabocsátás
16.00 - 16.30	Szabad játék az összevont csoportban, folyamatos hazabocsátás

5. Iskola előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

Mese-vers 15 perc

Mindennapos tevékenység 15 perc

Mindennapos testnevelés 15 perc differenciáltan.

6.A gyermek munkajellegű tevékenysége

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munka jellegű tevékenységek lehetőségeinek kiaknázását. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű tevékenység.

Az óvodában a munka jellegű tevékenység fajtái a következők:

- ✓ Az önkiszolgálás
- ✓ A segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek

- ✓ Az alkalmi megbízások teljesítése, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végezve.
- ✓ Az elvállalt naposi, vagy egyéb munka
- ✓ A környezet ápolása, tisztántartása
- ✓ A növény és állatgondozás.

A gyermek, munka jellegű tevékenysége önként, azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység, mely játékos elemeket tartalmaz.

Kiscsoportban az önkiszolgálás fejlesztése a feladatunk, melynek az öltözködésben, a tisztálkodásban kell főként jelentkeznie. Később (középső- és nagycsoportban) az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során megéli a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet.

A munkajellegű tevékenység fontos lehetősége, eszköze:

- ✓ A gyermeki tapasztalatszerzésnek
- ✓ A környezet megismerésének

- ✓ A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának
- ✓ A közösségi kapcsolatok alakításának
- ✓ A kötelességteljesítés alakításának - A saját és mások elismerésére nevelésének - A személyiségfejlesztésnek.

7. Az óvodapedagógus feladatai

Az óvodapedagógus feladata a játék során:

- ✓ a szabad játék túlsúlyának biztosítása
- ✓ megismerje, hogy a gyerekek képességeik, neveltségük szintjén hol tartanak, hogyan, mikor juttathatja el őket fejlődésük következő, magasabb szintjére
- ✓ megtervezze az életkorból és a gyerekek különböző szintű fejlettségéből kiinduló tevékenységek kezdeményezését és folyamatát
- ✓ megkülönböztetett figyelmet szánjon arra, hogy a különböző játékfajták hogyan jelennek meg a gyerek játékában, mennyire integrálódnak, differenciálódnak
- ✓ felhasználja azokat a fejlesztő játékokat, amelyek bizonyos gyerekek speciális fejlesztését, illetve bizonyos problémák megelőzését szolgálják
- ✓ bővítse a szimbolikus játékok körét, kihasználva a gyerekek aktuális érdeklődési körét, és azt fokozatosan bővítve

Az óvodapedagógus feladata továbbá, hogy a játéknak mindenkor megteremtse a legoptimálisabb feltételeit: a felfedezés, a megtapasztalás, élménye érdeklődővé, nyitottá, probléma érzékennyé tegye a gyereket. Az egyre halmozódó információk tömege megkívánja, hogy a gyerekek a tanulás során a legfontosabb képességeik birtokában legyenek. A gyerekekben akár tehetséges valamiben, akár lassabban haladó típus, meg kell alapozni azokat a képességeket, melyek alapján örömet jelent számukra a későbbi tanulás. A gyerekeket tágabb kompetenciákra kell felkészítenünk.

- ✓ Gondolkodási stratégiák (játékos helyzetek, tanulási alkalmak teremtése, melynek a gyerek egyéniségének, fejlettségi szintjének megfelelően kösse le érdeklődését, aktív szellemi-testi energiáját).
- ✓ Motivációs készlet (minél több érzékszervre hassanak a tevékenységek: látás, hallás, mozgás, verbális kommunikáció együttesen).

- ✓ Gondolkodás és érzelem attitűdje (felkeltse a gyerekek érdeklődését, kíváncsiságát, erősítse a gyerekek szándékait, kezdeményezéseit).
- ✓ Nagyon fontos elem az óvodapedagógus feladatában a differenciálás, inkluzívitás és integráció a játékban való tanulás folyamatában.

Az óvodapedagógus feladatai a munka során

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

8. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

a. Verselés-mesélés

A tevékenység célja:

A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, a mágikussággal, csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. A gyermekkorban kapott irodalmi élmények meghatározóak a pozitív személyiség kialakulásában. A gyermek számára a rendszeres mindennapos mese-vers élmény, örömforrás, a gyermeki önkifejezés, a helyes nyelvhasználat eszköze. A mese visszaigazolja a kisgyermek szorongásait és egyben feloldást, és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átléltető szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, és a mesehallgatás elengedhetetlen intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ✓ Tegye motiválttá őket, a mese-vers iránt, biztosítson a mesehallgatás idejére meghitt

légkört.

- ✓ Tartsa be a fokozatosság, rendszeresség, szemléletesség elvét, vegye figyelembe, hogy az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi és népmeséknek, népi hagyományokat felelevenítő mondókáknak, rigmusoknak, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, meséinek, a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.
- ✓ A mesék heti szinten történő feldolgozása változatos formában, fokozatosan történjen (mesélés, eszközzel történő mesélés, bábozás, dramatizálás).
- ✓ Ismertesse meg, alakítsa ki a mesélés alatti szabályokat, szokásrendszert, fejlesztve a szociális kompetenciát.
- ✓ A mesék, történetek hallgatása során fejlessze szókincsüket.
- ✓ A mesék nevelő hatását használja fel a gyermekek erkölcsi nevelésében.
- ✓ Alkalmazza a mesét, verset, bábozást és a drámajátékot a gátlásos, visszahúzódó gyermekek szorongásának oldására, az esetleges sérülések okainak feltárására, terápiára.
- ✓ A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeknek, különösen a báb segítségével adjon irodalmi élményt, és a gyermekeknek lehetőségük nyíljon a bábjáték alkalmazására.
- ✓ Halmozott hátrányos gyermekeknél fokozott figyelmet fordítson az egyéni fejlesztésre. (szókincsbővítés, beszédértés, beszédészlelés, nyelvtörők használata)
- ✓ A mese-vers előadása feleljen meg a követelményeknek. Különösen figyeljen a szemkontaktusra, az átélt, meghitt mesélésre.
- ✓ Adjon lehetőséget a gyermekeknek kedvenc meséik, kitalált történeteik bábozására, dramatizálására.
- ✓ Az óvodapedagógus feladata a tevékenységformákban az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés- megértés- reprodukció fejlesztése (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nonverbális jelzések interakciók megjelenítése)

A fejlesztés során elérendő szint óvodáskor végére:

- ✓ Érezzék meg a versek zeneiségét, hangulatát,
- ✓ Éljk át a mese szereplőinek örömet, bánatát, félelmét és azok feloldását.
- ✓ Segítse elő a szép magyar beszéd fejlesztését, a helyes kiejtést, ismerkedjenek meg népies szófordulatokkal, kifejezésekkel.
- ✓ Tudjanak bátran, önállóan egyéni sajátosságaiknak megfelelően előadni valamit.
- ✓ Fejlődjön ki a pontos szövegmegértés.

- ✓ Legyenek képesek ismert meséket eljátszani, dramatizálni, **bábozni**.
- ✓ Legyenek képesek megkezdett mesét befejezni vagy képről önállóan mesélni.
- ✓ Tudják emlékezetből felidézni az ismert mesék lényeges cselekményfordulatait.
- ✓ Folyamatos kapcsolatot tartsanak a könyvekkel, majdan később olvasókká váljanak, hogy még több értéket közvetítsen számukra.

A differenciálás lehetőségei:

- ✓ ünnepekhez, jeles napokhoz kötve, más csoport társakhoz társulva tanítsanak a mozgáskultúrájuknak megfelelő játékokat
- ✓ lehetőség szerint minden korosztály igényeinek és érdeklődéseinek kielégítése
- ✓ a kicsiknek szóló irodalmi tevékenység minden korosztály számára lehet kötelezően választható
- ✓ az alvást kevésbé igénylő gyermekek csendes tevékenységéhez képeskönyvek nézegetésének ajánlása
- ✓ az irodalmi élményt sokféle egyéb tevékenységgel kapcsolhatjuk össze, így biztosíthatjuk számukra az optimális fejlődést
- ✓ az anyag kiválasztás lehetőségeinek kihasználása
- ✓ egyéni képességek figyelembe vétele

b.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység célja:

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

A zenei nevelés olyan emberformáló erő, ami kihat az egész személyiségre. Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, és szoktatja őket a szép, tiszta énekléshez.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek fejlesztik a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek. Az értékes zene formálja ízlését, esztétikai fogékonyságát. A gyermekdalok ritmusából fakadó harmonikus mozgás elősegíti mozgáskultúrájuk fejlődését.

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai éne-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik, a felnőtt minta spontán utánzásával.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- ✓ Fejlessze a nyelvi képességeket az ölbeli játékok, mondókák, népi énekes játékok, gyermekdalok és zenei képességfejlesztő játékok által.
- ✓ Fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, mozgáskultúráját.
- ✓ Tartsa be a fokozatosság elvét a zenei anyag feldolgozásában, a játékok sorrendjében, a zenei képességek fejlesztésében.
- ✓ A zenei alapkészségek fejlesztését változatos módszerekkel segítse elő.
- ✓ Biztosítson közös élményt az éneklés, a mondókázás, a népi játékok, néptánc és a népi gyermektánc segítségével.
- ✓ Az óvónő fordítson gondot a mozgások esztétikus megformálására.
- ✓ A kötetlen és kötelező foglalkozásokon biztosítsa a játékosságot és a jókedvet.
- ✓ Alapozza meg a zenei fogékonyságot.
- ✓ Keltse fel a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt.
- ✓ Alkalmazza a differenciált zenei nevelést a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára.
- ✓ Alkalmazza az énekes népi játékokat, és igényesen válogasson a kortárs művészeti alkotások közül. Ezek fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
- ✓ Vegye figyelembe a zenehallgatási anyag kiválasztásánál a gyermekcsoport összetételét.
Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs műveknek egyaránt helye van

A fejlesztés során elérendő szint óvodáskor végére:

- ✓ A gyermek tud 6 hangterjedelmű dalt helyes szövegkiejtéssel tisztán énekelni.
- ✓ A tempó a természetes járásnak megfelelő.
- ✓ Tudja a dalt biztonsággal elkezdni (egyéni, csoportosan).
- ✓ A mondókát a magyar beszéd ritmusának megfelelően mondja.
- ✓ Tud dalokat szöveg nélkül dúdolva, zümmögve énekelni (egyéni, csoportosan).
- ✓ Felismeri a dalokat jellegzetes kezdő vagy befejező motívumról szöveg nélkül is.

- ✓ Megfigyeli és megkülönbözteti a környezete differenciált hangjait, egymás hangját – hallás után.
- ✓ Felismeri a halk-hangos, magas-mély, lassú-gyors közötti különbséget.
- ✓ Örömmel játszik énekes játékokat.
- ✓ Önállóan kezdeményez énekes játékokat, melyben átéli a közös élmény örömét, erősítve a csoporton belüli társas kapcsolatokat.
- ✓ A térformát esztétikusan, arányosan alakítja, a különböző mozgásokat, táncmozdulatokat társaival egyöntetűen, esztétikusan végzi.
- ✓ Ismer néhány hangszert, és annak megszólaltatási módját.
- ✓ Ismer néhány ritmushangszert, amelyeket a mindennapokban használni is tud.

A differenciálás lehetőségei:

- ✓ lehetőség szerint minden korosztály érdeklődésének és igényének kielégítése
- ✓ az anyagkiválasztás lehetőségének kihasználása
- ✓ a játékokhoz tartozó mozgásanyag feleljen meg a korcsoportnak

c.Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja:

- ✓ A gyermek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése
- ✓ A gyermek tér-, forma-, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.
- ✓ Maga a tevékenység –s ennek öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- ✓ Biztosítson lehetőséget az egész nap folyamán az ábrázoló tevékenységre.
- ✓ Tegye lehetővé a gyermekek számára, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés lehetőségeivel.
- ✓ Biztosítsa a kreatív alkotó-alakító tevékenységek mindennapi játékba integrálódásának lehetőségét.
- ✓ Szervezzon irányított mikro csoportos, kötetlen formájú tevékenységeket is.

- ✓ Biztosítsa számukra, hogy az egyéni sikeren keresztül megélhessék a kollektív munka örömét is.
- ✓ Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak kevés gyermekkel foglalkozzon.
- ✓ Tartsa szem előtt a gyermekek elképzeléseit, személyes kompetenciáit.
- ✓ A technikai készségeken túl értékelje a gyermekek alkotókedvét és bátorítsa őket, adjon segítő ötleteket.
- ✓ Vegye figyelembe a gyermekek közötti képességbeli különbségeket.
- ✓ Adjon lehetőséget az egymástól való tanulásra.
- ✓ Ismerje fel egyes gyermekek kiemelkedő képességeit, segítse elő tehetségük kibontakoztatását.
- ✓ A halmozottan hátrányos és sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek felzárkóztatását tartsa szem előtt.
- ✓ Hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy otthon is adjanak lehetőséget rajzolásra, festésre, mintázásra, kész alkotásaikat becsülgék meg.
- ✓ Ismertesse meg a gyermekeket az eszközök használatával és a különböző anyagokkal, rajzolás, festés, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival
- ✓ Az óvodapedagógus feladata, hogy a gyermekeket megismertesse a világ, a környezet szépségeivel

A fejlesztés során elérendő szint óvodáskor végére:

- ✓ A gyermek képes élményeit, elképzeléseit, tapasztalatait megjeleníteni egyre kifejezőbb képi, illetve plasztikai formában.
- ✓ Munkája tükrözi egyéniségét.
- ✓ Alkotását formagazdagság és változatos színhasználat jellemzi.
- ✓ Biztonsággal tud önállóan bánni az általa megismert eszközökkel.
- ✓ Elsajátítja a helyes három ujjas ceruzafogást, a megfelelő ecsetkezelést, az olló helyes használatát.
- ✓ Bátran, ötletesen vesz részt az őt körülvevő környezet alakításában, berendezésében.
- ✓ Alkalmazza a már megismert technikákat, és azok felhasználásával készít egyszerű játékokat, illetve kellékeket.
- ✓ Közös alkotó tevékenység által fejleszti saját és társai ízlés és fantáziavilágát.
- ✓ Örül alkotásainak és a közösen elkészített képi vagy téri kompozíciónak.
- ✓ Megfogalmazza értékítéletét, tud beszélgetni az alkotásokról.
- ✓ Észreveszi a szépet, tud gyönyörködni benne.

- ✓ Igényévé válik az esztétikus környezet megbecsülése és annak létrehozása mind az óvodában, mind otthon

d.Mozgás, egészségfejlesztő testmozgás

A tevékenység célja:

- ✓ A gyermekek természetes mozgáskedvnek megőrzése, *életkorukból fakadó természetes mozgásigény kielégítése*, a mozgás megszerettetése, rendszeres mozgással egészséges életmód kialakítása.
- ✓ Pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása és fejlesztése rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok alkalmával.
- ✓ Az óvodáskor a természetes hely- helyzetváltó- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza.
- ✓ Fontos a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatásának biztosítása sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal.
- ✓ A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- ✓ Szerettesse meg a mozgást, tornát, adjon személyes mintát.
- ✓ Biztosítson lehetőséget minden gyermek számára a spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján.
- ✓ Vegye figyelembe az egyéni szükségleteket és képességeket.
- ✓ Törekedjen a gyermeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- ✓ Elégítse ki a gyermekek mozgásigényét, bővítse mozgástapasztalataikat spontán vagy szervezett formában.
- ✓ Óvja a gyermekek egészségét.

- ✓ Fejlessze a kondicionális és koordinációs képességeiket, ízületi mozgékonyságukat célzott mozgással, tornával.
- ✓ Alakítsa a személyes készségeit, képességeit (bátorság, fegyelmezettség, kitartás, tűrőképesség).
- ✓ A rendszeres mozgást, tornát építse be a csoport szokásrendjébe.
- ✓ A családi környezetben kialakult mozgásszegény életmódot ellensúlyozza mindennapos tornával, játékos mozgásokkal, az óvoda udvarán és a csoportszobában.
- ✓ A mozgásgátolt, koordinációs és kondicionális képességek terén gyengébb gyermekeket egyéni differenciálással zárkóztassa fel, motiválja a mozgásra.
- ✓ Fejlessze a gyermekek testi képességeit.
- ✓ Alkalmazzon rendszeresen prevenció- láb és testtartásjavító – tornát. Ha rendellenességet vél felfedezni, tájékoztassa a szülőt, segítse, hogy megfelelő szakember vegye gondozásba.
- ✓ Tartsa be a fokozatosság, rendszeresség elvét a mozgások gyakorlásában, a gyermekek terhelésében.
- ✓ Fejlessze kognitív kompetenciájukat, állóképességüket, téri tájékozódásukat, egyensúlyérzetüket, a nagymozgások során.
- ✓ A gyermek életkori sajátosságainak, egyéni fejlettségi szintjének figyelembe vételével fordítson nagy gondot a nagymozgások gyakorlására. Különösen nagy figyelmet fordítson a halmozottan hátrányos és a sajátos nevelési igényű gyermekek mozgásfejlesztésére

A fejlesztés során elérendő szint óvodáskor végére:

- ✓ Növekszik teljesítőképesége, fizikai állóképessége, tűrőképessége.
- ✓ Mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- ✓ Cselekvőképessége gyors, mozgásban kitartó.
- ✓ Megismeri az irányokat, tud térben tájékozódni.
- ✓ Kialakul szabálytudata, megérti az egyszerűbb vezényszavakat.
- ✓ A természetes járást ütemes járással tudja kombinálni.
- ✓ Gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzi.
- ✓ Mozgástapasztalatai az egyensúlyozásban növekednek.
- ✓ Kompetensé válik a szabályok betartására, ha szükséges az óvodapedagógus irányításával, vagy ön maga által felállított szabályok szerint játszik.
- ✓ Megszereti a mozgást és igényli is azt.
- ✓ Tud akadályon átugrani.
- ✓ Guruló átfordulást végez előre, hátra.

- ✓ Állórajtból kiindulva rövidtávon fut.
- ✓ Élvezi az egyéni és csapatverseny.
- ✓ Kudarctűrő képessége kialakult.
- ✓ Ismeri az egyszerű vezényszavakat, utasításra is tudja végezni a játékos gyakorlatokat.
- ✓ Alsó-felső dobás technikáját ismeri.
- ✓ Biztonsággal kezeli a labdát.

Differenciálás lehetősége

- ✓ önbizalom erősítése, sajátos mozgású gyerekek állandó figyelemmel kísérése
 - ✓ változatos, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása
- egyéni szükségletek és képességek figyelembe vétele (fizikai képességek, azok korlátai, egészségi állapot) mindennapos mozgás, spontán mozgáslehetőségek kihasználásával

e.A külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység célja:

- ✓ A gyermeket közvetlenül körülvevő természetről, társadalomról olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek segítik az életkoruknak megfelelő biztonságos tájékozódásban. A gyermeket tudatos környezetvédő, természetszerető magatartásra neveljük.
- ✓ A gyermek, érdeklődéssel kísért aktív cselekvése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok megőrzését, védelmét, az értékek megbecsülését.
- ✓ A környezetének felfedezése során, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek alkalmassá teszik életkorának megfelelő, környezettudatos magatartás elsajátításához.
- ✓ Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások, *a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti* a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. A környezettel való ismerkedés óvodai életünk egészében komplex módon érvényesülő folyamat.
- ✓ A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi,

alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiségszemlélete.

- ✓ Lehetőséget biztosítunk a gyermek számára a környezet tevékeny megismerésére. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat-, és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- ✓ Építsen a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára, hogy a gyermekek játszva tanuljanak egymástól és a felnőttektől. Éljen a projektmódszer alkalmazásával, érvényesítse a komplexitást.
- ✓ Támaszkodjon a gyermek egyéni élményeire, tapasztalataira, valamint a meglévő ismereteket mélyítse el azáltal, hogy olyan jellegű élményszerzést biztosít, mely lehetővé teszi a szűkebb, illetve a tágabb környezetünkben végbemenő folyamatok meggláttatását, az azokban való tevékeny részvételt.
- ✓ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- ✓ A matematikai tevékenységek során teremtsen olyan helyzeteket, amely során fejlődik problémamegoldó képességük, és igényükké válik az önálló probléma megoldás.
- ✓ A tevékenységek során figyeljen arra, hogy a gyermekek ne passzív szemlélők legyenek. Hagyja a gyermekeket saját logikájuk szerint gondolkodni, próbálja több oldalról megközelíteni, rávezetni a megoldásra, úgy, hogy nem veszi el tőlük a felfedezés örömét. Ezzel fejlődik logikus gondolkodásuk, problémafelismerő, megoldó készségük és kitartásuk.
- ✓ Állandóan törekedjen a gyermek kommunikációs készségének fejlesztésére a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során. Törekedjen a gyermekek passzív szókincsének gyarapítására (mennyiségi, minőségi), a fogalomkörök bővítésére, a fogalomrendszer kialakítására, a kontextusos beszéd gyakorlására
- ✓ A környezet megismerése közben fejlessze a gyermekek megfigyelőképességét, képzeletét, gondolkodását, emlékezetét, beszédmegértő és nyelvi kifejezőképességét. A környezet megismerésének komplex tevékenységsoraiban célként és eszközként használja a spontán és irányított beszélgetést, ezzel fejlesztve a gyermek verbális képességeit.
- ✓ Figyeljen tudatosan a környezet-, illetve a természetvédelem fontosságára, a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás

alapozására, alakítására. Azt kell megerősíteni, hogy milyen nagy az ember felelőssége környezetük megóvása szempontjából.

- ✓ Ezért biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- ✓ A környezeti nevelésben alkalmazza az elemi megismerési módszereket: megfigyelés, vizsgálat, összehasonlítás, mérés, kísérlet, modellezés.
- ✓ Olyan hagyományokat építsen be az óvodai életbe, amelyek szebbé, gazdagabbá teszik a gyermekek életét, elmélyítve a gyermekek környezethez, *közösséghez*, nemzeti kultúrájukhoz való pozitív viszonyát. (Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld világnapja, *Madarak és Fák napja*, Környezetvédelmi nap).
- ✓ Vegye figyelembe a helyi adottságokat, a csoport tapasztalatait, a gyermekek gondolkodási fejlettségét. Figyeljen a gyermek egyéni fejlődésének nyomon követésére, a differenciált fejlesztésre, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő és halmozottan hátrányos gyermekek tekintetében.

A fejlesztés során elérendő szint óvodáskor végére:

- ✓ A gyermek életkori sajátosságainak megfelelően tanul tájékozódni a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetében.
- ✓ Megismeri nemzeti zászlaját, a magyar címet, a magyar Himnusz
- ✓ Tudja értékelni és védeni az egyes környezeti elemeket, mint a talaj, a víz, a levegő. Takarékoskodik a vízzel, megismerkedik a hulladék szétválogatásának fontosságával, környezettudatos magatartása megalapozottá válik.
- ✓ Megismeri lakóhelye, városa szépségét, nevezetességeit, hagyományait. Ismeri a környezetében lévő fontosabb intézményeket, üzleteket, azok funkcióit.
- ✓ Különbséget tud tenni az évszakok között.
- ✓ Tudja értékelni a természet szépségét, annak növény- és állatvilágát óvja és védi, gondozza azokat. Ezek által nő a feladattudata, kitartása.
- ✓ Tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását.
- ✓ Ismeri, megnevezi a vadállatokat, háziállatokat, bogarakat és azok élőhelyét, szokásait.
- ✓ Megnevezi az ismert növényeket, tudja azok életfeltételeit.
- ✓ Elsajátítja a közlekedési szabályokat, ismeri a közlekedési eszközöket.
- ✓ Megfelelő ismeretekkel rendelkezik saját teste felépítésével, testrészeit felsorolja. Ismeri érzékszervei funkcióit, az elemi higiénés szabályokat.

- ✓ A tárgyakat meg tudja számlálni legalább tízig, össze tudja hasonlítani mennyiség, nagyság, forma szerint, sorba tudja rendezni. Az elemek helyét meg tudja állapítani a sorban, ismeri a sorszámneveket.
- ✓ Kis számokat összkép alapján felismer, megnevez.
- ✓ Meg tudja különböztetni a jobbra-balra irányokat, érti a helyeket, irányokat kifejező névutókat.
- ✓ Különböző mértékeket (magasság, hosszúság, tömeg, szélesség, vastagság, bőség, űrtartalom, terület,) önállóan is össze tud mérni, megállapítást tud tenni.
- ✓ Elő tud állítani különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- ✓ Ok-okozati összefüggéseket felismer, megmagyaráz.

Differenciálás lehetősége

- ✓ segítse elő a gyerekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését
- ✓ a gyerekek egyénenként megismerése, képességek, erősségek,
- ✓ gyengeségek felismerése
- ✓ spontán és irányított beszélgetés, a tapasztaláson alapuló megismerés,
- ✓ információszerzés sokoldalú biztosításával a kontextusos beszéd gyakorlása

f.Munka jellegű tevékenység

A tevékenység célja:

- ✓ Természetes gyermeki aktivitás, tevékenységi vágy megőrzése, megerősítése, a munka jellegű tevékenységek megszerettetésével. A kitartás, kötelességtudat, felelősség érzet munka által történő fejlesztése. A munka során a gyermekeket olyan tapasztalatokhoz juttatjuk, amelyekkel képességeik, készségeik fejlődnek.
- ✓ A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.)

Az óvodapedagógusok feladatai:

- ✓ Tervezze meg a különböző típusú munkajellegű tevékenységeket.

- ✓ Biztosítsa a munka elvégzésének feltételeit.
- ✓ Ismertesse meg a gyermekekkel a munkaeszközök rendeltetésszerű használatát.
- ✓ Ismertesse meg a legcélszerűbb munkafogásokat, azok sorrendjét.
- ✓ Személyes tevékenysége minta értékű legyen a gyermek számára.
- ✓ Tartsa fontosnak, hogy a gyermek visszajelzést kapjon az általa elvégzett munka minőségéről az óvodapedagógus vagy társai részéről.
- ✓ Értékelése mindig reális legyen a gyermekek számára.
- ✓ Vegye figyelembe a gyermekek egyéni fizikai fejlettségét, csak olyan munkát bízjon a gyermekekre, amelyet megerőltetés nélkül el tud végezni.
- ✓ Alapozzon a gyermek önállóságára, aktivitására, motiváltságára.
- ✓ Tartsa szem előtt, hogy az egyes munkafajták fokozatosan kerüljenek bevezetésre.
- ✓ Erősítse a gyermekben a munka szükségességének és nélkülözhetetlenségének felismerését, elfogadását.
- ✓ Törekedjen arra, hogy a különböző munkatevékenységek közben használt tárgyakkal, eszközökkel kapcsolatos takarékosági szabályok kialakulhassanak (használati tárgy, víz, villany).
- ✓ A sajátos nevelési igényű gyermekek, és halmozottan hátrányos gyermekek munkába való bevonására kiemelt figyelmet fordítson.

A fejlesztés során elérendő szint óvodáskor végére:

- ✓ Önállóan, igényesen végzik az önmagukkal és a közösséggel kapcsolatos munkákat.
- ✓ Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- ✓ Szívesen közreműködnek a növények, állatok gondozásában, a természeti környezet ápolásában.
- ✓ Örömmel segítenek a kisebbeknek, társaiknak.
- ✓ Rendeltetésszerűen használják a munka végzéséhez szükséges eszközöket.
- ✓ Munkavégzés közben vigyáznak önmaguk és társaik testi épségére.
- ✓ Igényesek a környezet tisztaságára, rendjére. Ennek érdekében szívesen végeznek különböző tevékenységeket.
- ✓ Értékelik és megbecsülik önmaguk és mások munkáját.
- ✓ Kialakul kötelességérzetük.
- ✓ Kitartóan végzik munkájukat és a munka jellegű tevékenységeket.
- ✓ Kialakul feladattudatuk, szükségesnek, fontosnak érzékké a munka elvégzését.

- ✓ A sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek egyéni fejlettségnek megfelelő mértékben vegyenek részt a munkajellegű tevékenységben.

g.A tevékenységben megvalósuló tanulás

A tevékenység célja:

- ✓ Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. A tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- ✓ Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- ✓ Bővítse a gyermek kognitív, személyes, szociális kompetenciáit.
- ✓ Törekedjen arra, hogy a gyermekekben alakuljon ki a figyelem összpontosításra való képesség, problémamegoldó, kreatív gondolkodás.
- ✓ Vegye figyelembe a gyermek egyéni sajátosságait, fejlődési ütemét, hagyjon időt az egyéni felfedezésre.
- ✓ A játékban szerzett és belső érdeklődésből fakadó tevékenységben megvalósuló tanulás mellett kisebb illetve nagyobb csoportokban biztosítson irányított formában is lehetőséget a mélyebb és sokoldalúbb összefüggések feltárására.
- ✓ Tartsa fenn a gyermekek tanulási kedvét az óvodai nevelés folyamatában.
- ✓ A gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált feladatadással készítse sokoldalú tevékenységükre. Egyénre szabott bánásmód, megfelelő szakemberekkel a lehetőségekhez mérten (gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus)

- ✓ A gyermekek kérdéseire, megjegyzéseire építve vezesse a tapasztalat- és ismeretszerzés folyamatát.
- ✓ Segítse elő, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjön.
- ✓ Építsen a gyermekek ismereteire.
- ✓ Figyelje a fejlődésüket, vegye észre a változásokat.
- ✓ Különös figyelmet fordítson az átlagostól eltérő, a fejlődésben lemaradt, a részképességi zavarokkal küzdő, a halmozottan hátrányos helyzetű vagy éppen kiemelkedő képességű gyermekek differenciált foglalkoztatására, sikerélményhez juttatására nagy figyelmet fordítson.
- ✓ Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlesztés során elérendő szint óvodáskor végére:

- ✓ Jártasságuk, képességük révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodás szintjére.
- ✓ Társaikkal együttműködve egymást segítve részt vesznek tanulási folyamatban.
- ✓ Képesé válnak a figyelemösszpontosításra, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra.
- ✓ Eljutnak a pontos valósághű észleléshez, amelynek segítségével ismereteik megalapozottá válnak.
- ✓ A tanulási folyamat hatékonysága, nem a gyerekcsoport összteljesítményén, hanem az egyes gyerekek fejlődésének ütemén mérhető.
- ✓ Az egyéni differenciált fejlesztés hatására képessé válnak az iskolai élet megkezdésére.

9. Az óvoda hagyományos ünnepei

„Az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapi életéből, de előzményei és emlékei illeszkedjenek a gyermekek természetes életmenetébe.”

Szeptember

- ✓ Elsősök évnnyitója az iskolában
- ✓ Berhidai napok alkalmával a csoportok közreműködnek
- ✓ Mesevilágnapján mesés bábelőadással készülnek az óvónénik a gyermekeknek.

Október

- ✓ Zene világnapján interaktív zenei műsort tart kolleganőnk
- ✓ Állatok világnapján ellátogatnak a csoportok a „Szamaras házba”, ahol bepillantást nyerhettek a tanyán élő haszonállatokról, azok tartásáról, életmódjukról. A legnépszerűbb lakó címét Elemér a számár nyerte el, akit a gyerekek meg is etethettek almával.
- ✓ Rendszeresen részt veszünk a művelődési ház által meghirdet rajzpályázaton „Kedvenc Állatom”
- ✓ Süni-napon az óvónénik meglepetése egy interaktív bábelőadás
- ✓ Terményünnep a alkalmával kézműves foglalkozást tartunk az óvodában, melyen a gyermekek a pedagógusok segítségével készítenek az őszi terményekből a szebbnél-szebb alkotásokat.
- ✓ Október 23-án a sziklakertbe zászlókat tűznek le a csoportok.

November

- ✓ Márton napon délelőtt az aulában közös ünnepség keretén belül kézműves tevékenységet szervezünk és, délután a Német nemzetiségi Önkormányzat által szervezett lámpáshoz felvonulás csatlakozunk.
- ✓ a meghirdetett rajzpályázaton is részt veszünk
- ✓ színházlátogatás szervezése

December

- ✓ Télapóvadás - az óvó nénik által dramatizált mesével, verssel, zenés kis hangversennyel az aulájába, ahol megajándékozza a gyermekeket a Télapó.
- ✓ gyertyagyújtás - az adventi előkészület, az ünnepre való ráhangolódás jegyében
- ✓ a Német nemzetiségi önkormányzat ajándék karácsonyi műsorán veszünk részt az Ady Endre Általános Iskolában.
- ✓ részt veszünk a művelődési ház szervezésében Karácsonyi Játsszóházban
- ✓ adventi vásárt szerveztünk és barkácsolással, jó hangulatú munkadélutánal erősítettük a szülőkkel való kapcsolatot.
- ✓ a város fenyőfájára készített díszeket közösen helyezik fel a gyermekek
- ✓ templomlátogatás szervezünk, ahol a gyermekek megnézhetik a Betlehemet és közösen énekelnek karácsonyi dalokat, orgona kísérettel.
- ✓ Karácsonyváró délután szülőkkel az óvodában
- ✓ Karácsonyi Mesesház Az óvónők előadásában az óvoda alulájában
- ✓ Fenyő ünnep: előkészületei az adventtel kezdődnek

- ✓ Karácsonyi ünnepségünk az óvoda aulájában a gyönyörűen feldíszített, terebélyes karácsonyfánk mellett. Minden csoport egy kis bemutatóval, verssel, énekkel készül
- ✓ Mindenki Karácsonya a közös záró ünnepség

Február:

- ✓ **Farsangi multság, téltemetés** délelőtt a beöltözött gyermekek bemutatkozása, bohóc műsor és multságos versenyjátékok teszik szórakoztatóvá a napot. Délután a szülőkkel az udvaron kiskegyes báb égetése, játékos feladatok a gyerekeknek szülők bevonásával.

Március

- ✓ Március 15.-i nemzeti ünnepünkön óvodai szintű megemlékezés, versekkel, dalokkal,
- ✓ Víz világnapja

Április

- ✓ Húsvét ünneplése csoportonként ajándékkal, meglepetéssel - népi hagyományok felelevenítése: locsolkodás.
- ✓ Tavasz előkészületei: barkaszedés, tojásfestés, húsvéti fészekrakás.
- ✓ Tűzoltó Állomásra látogatás
- ✓ Iskolalátogatás, nyílt nap, konzultáció a tanítókkal,
- ✓ Sportnap – Ovi Foci Műfüves pályán az Ady Endre Ált. Iskolával
- ✓ Kézműves foglalkozás szülőkkel
- ✓ Biztonságos közlekedés kerékpárral!
- ✓ Föld világnapja

Május

- ✓ Anyák napja- a csoportok, műsorral és ajándékkal készülnek az édesanyák köszöntésére.
- ✓ Madarak és fák napja
- ✓ Tavaszi Játzóház - ugrálóvár, arcfestés, népi játékok, kézműves tevékenységek
- ✓ Kirándulás
- ✓ Nyílt gyermeknap a Bezerédi téren - ugráló vár, körhinta.
- ✓ Ballagás- a nagycsoportosok énekkel, verssel, játékkal búcsúznak el az óvodától, a társaiktól.

10. Inkluzív pedagógia

Az óvodás korú gyermekek fejlődésbeli eltérései olykor szembetűnőek. Az életkori szakaszok hasonló jelenségeket, fejlettséget eredményeznek, de a hasonlóság mögött gyakran eltérő szintek fedezhetők fel. Programunk a gyermekek, egyének közötti különbségek felismerésére épül, minden gyermeket figyelembe véve a maga fejlődési szintjén. Ennek megfelelően a gyermekek ismeretében egyéni célokat tűzünk ki az egyéni erősségek és igények figyelembe vételével.

Roma gyermekek legtöbbje ingerszegény környezetből jön az óvodába, ezért értelmi képességeik elmaradnak az életkoruknak megfelelő szinttől. Értelmi képességeiknek, tanulási készségeiknek fejlesztését még hatékonyabbá kívánjuk tenni.

Az óvónő feladata:

- ✓ Az egyéni képességeik megismerése alapján, egyéni bánásmód alkalmazásával történő fejlesztésük.
- ✓ Minden óvónő feladata a csoportjában - gyermekenként – a felmerülő probléma okainak a feltárása.
- ✓ Az okok megszüntetésére egyéni célok kitűzése.
- ✓ A gyermek fejlettségi szintjének megfelelően az egyéni bánásmód formáinak meghatározása.

Célunk a prevenció – a tanulási nehézségek kialakulásának megelőzése. Az eredményes fejlesztés érdekében nagyon fontos, hogy ezek a gyerekek rendszeresen járjanak óvodába.

A zenei és a testi nevelés az a két terület, ahol a roma gyerekek jó képességekkel rendelkeznek, és mint pozitív nevelési lehetőség, társaik számára példa az ő tudásuk.

A logopédiai munka az anyanyelvi neveléshez kapcsolódik, annak része és segítője. Az anyanyelvi nevelést az óvónő és a család végzi, a logopédus munkája annak kiegészítője, segítője. Jelentősége abban van, hogy saját módszereivel elősegítse az alakilag és tartalmilag is megfelelő beszéd kialakulását a gyermekeknél.

Évente logopédiai szűrés eredményeként részesülnek logopédiai fejlesztésben az arra rászoruló gyermekek.

A beszédfejlesztő feladatai:

- ✓ A beszédhibás gyermekek folyamatos kiszűrése
- ✓ Beszédhibák javítása a logopédia speciális módszereivel
- ✓ A beszédhiba megszüntetése által a gyermekek családi, óvodai és iskolai beilleszkedésének elősegítése.

Beszédjavításra azoknak az 5-6 éves gyermekeknek van szükségük, akiknél a beszéd korrekciójára az iskolai tanulmányok megkezdése előtt szükség van. Logopédiai munka csak a tanköteles korú gyermekek körében folyik. A sikeres fejlesztés érdekében nagyon fontos az óvodapedagógussal és a családdal fenntartott szoros kapcsolat.

11.Differenciálás

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

A gyermekek közötti különbségekhez fejlődésbeli eltérésekhez való alkalmazkodás a differenciálás, ami történhet:

- ✓ eszközzel,
- ✓ technikai megoldásokkal,
- ✓ tartalommal,
- ✓ szervezeti kerettel,
- ✓ munkaformákkal,
- ✓ képesség szintekkel.

Egy adott gyermekcsoportban a gyermekenkénti fejlődési szintekhez való alkalmazkodás alapja a gyermekismeret. Az óvodapedagógusok minden feladathelyzetben, több fokozatban, minőségben terveznek, és biztosítják a gyermekek döntési, választási lehetőségét. Ha a gyermek az általa választott szintet teljesíti, sikerélménye lesz, mely továbblépésre ösztönzi. Szükséges a tudatos tervezőmunka, melyben érvényesíthető a differenciálás.

Feladaink:

- ✓ a gyermekek személyiségének megismerése
 - ✓ erősségek, hátrányok számbavétele, egyéni fejlesztés elvének érvényesítése /képességek, rész képességek/ elemzése
 - ✓ személyes kontaktus teremtése
 - ✓ az egyén testi-lelki szükségleteinek figyelembe vétele
 - ✓ az igény szerinti szeparáció lehetőségének megteremtése /a terem átrendezésével/
 - ✓ a gyerekre vonatkozó információk bizalmas kezelése
- A felajánlott tevékenységek szervezeti keretei:
- ✓ választható /egy időben többféle tevékenység/

- ✓ kötelezően választható
- ✓ kötött foglalkozás /testnevelés, ének-zene/

A tevékenység időtartamát a választott tevékenység esetében nem szabad meghatározni. A gyermek a tevékenységet az óvodapedagógus átgondolt felajánlása alapján saját döntésének megfelelően egyénileg vagy mikrocsoportban végzik. Az élettani jellemzők, az egyéni fejlettség, a tevékenység jellege befolyásolják a forrásokat. A kötelező foglalkozás differenciáltan szervezhető

1. Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek

- ✓ A tanulási nehézséggel küzdők (pl. lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok).
- ✓ Tanulási zavarral küzdők (pl. figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba).
- ✓ Magatartászavarok miatt problémás gyermek: Visszahúzó és depresszív viselkedésű gyermek (félénk, csendes, zárkózott).

A csoportos és a párban folyó fejlesztést alkalmazzuk, a testreszabott, differenciált egyéni munka kiegészítésével. Ellenséges, agresszív viselkedésű gyermek (engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív). Inkább egyéni feladatokkal fejlesztjük. Az egyéni vállalások, követelmények következetes számonkérése az eredmények kiemelése, megerősítése motiválja a gyermeket, segíti a beilleszkedést, a társak általi elfogadást.

2. Beilleszkedési/magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Óvodánk befogadja, neveli és fejleszti azokat a gyermekeket, akik a Pedagógiai Szakszolgálat által megállapított és szakvéleménnyel dokumentált beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdenek.

Célunk: Az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján, az egyéni fejlesztés biztosítása mellett, az integrált nevelés során a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítése.

Az óvodapedagógus feladata a BTMN gyermekek nevelése során

- ✓ A gyermek bevonása minden tevékenységbe – játék, munka, tanulás.
- ✓ Elfogadó, bátorító, örömteli légkör biztosítása.
- ✓ Egyéni fejlődési ütem tolerálása.
- ✓ Önbizalom növelése, helyes önkép formálása.

- ✓ Egyéni – vagy mikrocsoporthoz fejlesztés.
- ✓ Rendszeres konzultáció a szülőkkel és a szakemberekkel.

A fejlesztés formái és lehetőségei: A szakvéleménybe foglalt iránymutatások figyelembevételével tervezzük (egyéni fejlesztési terv) nevelőmunkánkat, a differenciált képességfejlesztést. Törekszünk az egyéni – és mikrocsoporthoz foglalkoztatási keretek között alkalmazni a fejlesztőpedagógia módszer és eszköztárát. Folyamatosan tájékoztatjuk a szülőt gyermeke fejlődéséről.

3. Kivételes képességű gyermekek, tehetségigérek

A kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek fejlesztése, személyiségük optimális fejlesztése, megelőzzük a tehetségigérek elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket, a kreatív tehetségigérek gyermekek további gondozása, gazdag, változatos program keretében. Önállóan, vagy szakember segítségét kérve valósítjuk meg, biztosítva a tárgyi eszközöket.

Feladataink:

- ✓ kreatív gyermekek felismerése, megfigyelése
- ✓ kreativitásuk motiválása, ösztönzése
- ✓ szükségletük kielégítése: megismerési, elfogadási, alkotási vágy kielégítése, a feladatok sokszínűségének megteremtése
- ✓ elkallódás elhárítása
- ✓ harmonikus fejlesztés, egyénre szabott tervezéssel
- ✓ különböző helyzetekben segítségnyújtás
- ✓ fejlődésük segítése kreatív nevelés eszközeivel

4. Multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetősége.

- ✓ Óvodánk minden, vegyes életkorú csoportjában lehetőség van a migráns, külföldi gyermekek fogadására.
- ✓ Kiemelt a magyar nyelv és kultúra megismerése, elsajátítása, ill. a közös nevelés során a más ajkúak nyelvéhez és kultúrájához való nyitott és megértő magatartás kialakítása.
- ✓ A migráns, külföldi gyermekek egyéni fejlesztési terv szerinti nevelése a többi kisgyermekkel együtt, egy csoportban, onnan nem kiemelve folyik.

- ✓ A szociális, nyelvi és kommunikációs kompetenciák fejlesztése az életkori sajátosságok figyelembevételével, az óvodai nevelési tervvel szemben támasztott követelményeknek megfelelően, játékos módszerekkel, tevékenység és munkaformákkal folyik.
- ✓ Az óvodai nevelés magyar nyelven folyik.
- ✓ A migráns, külföldi gyermekek számára egyéni, magyar nyelvi fejlesztő tevékenységeket, foglalkozásokat tervezünk és valósítunk meg.

Feladataink:

- ✓ A gyermekek mindenek felett álló érdekének, azaz személyes jogaik és szabadságuk, valamint fejlődésükhöz szükségleteik biztosítása, emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelme.
- ✓ A magyar állampolgárságú és anyanyelvű, valamint a menekült, menedékes, menedékjogot kérő, oltalmazott és befogadott jogi státuszú bármilyen anyanyelvű gyermekek együtt nevelődjenek és a lehető legtöbb időt töltsék együtt.
- ✓ Csoportba sorolásnál minden óvodai csoportban helyet biztosítunk számukra, megfelelő arányok figyelembevétele mellett, inkluzív nevelést valósítunk meg.
- ✓ Vegyes életkorú és összetételű csoportokat működtetünk, melyben ügyelünk az arányok betartására (pl. hátrányos helyzetű gyermek, menekült gyermek, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek).
- ✓ A gyermekek jogairól szóló 1989.évi egyezmény 2 cikke kimondja a megkülönböztetés tilalmát. Ezért egyes területekre nagyobb figyelmet fordítunk a gyermekek helyzetéből adódóan (előítélet-mentesség, esélyegyenlőség biztosítása, inkluzív, multikulturális, integrált óvodai nevelés).
- ✓ Minden kisgyermek számára hozzáférhető ingyenes óvodai nevelésben való részvétel biztosítása.
- ✓ A gyermekek védelmében és harmonikus fejlődésében minden egyes nép hagyományai és kulturális értékei jelentősek. Szükséges hagyományaik, népszokásaik megismerése, ápolása az egészséges kulturális környezet helyreállítása.(vallási ünnepségekről való igazolt távollét). Önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése, integráció lehetősége.
- ✓ Az óvodai felvétel okmányainak és a gyermekek adatainak, körülményeinek bizalmas kezelése valósuljon meg. Kiemelten kezeljük az adatvédelmi törvény és a gyermekek személyiségi jogainak védelmét.
- ✓ Együttműködési Megállapodás keretén belül kiemelt a tájékoztatás kötelezettsége. Mind a szülők, mind a szociális munkás, mind a gyermek és családsegítő szolgálatok felé a

jelzőrendszer működtetése. Törekedni fogunk a közvetlen vélemény és tájékoztatás megvalósítására.

- ✓ Az óvodai nevelés teljes idejére átmeneti gondoskodás biztosítása: egészségügyi ellátás, nevelés-oktatás.

12.A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

a. Céljaink a szociális hátrányok enyhítése érdekében

- ✓ az óvoda körzetében élő valamennyi, 3 éves halmozottan hátrányos helyzetű gyermek be óvodázása valósuljon meg;
- ✓ együttműködő partneri kapcsolat kiépítése a szülői házzal, gyermekjóléti és családsegítő szolgálatokkal, szakmai- és szakszolgálatokkal, általános iskolákkal, civil szervezetekkel, annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése valósuljon meg;
- ✓ hatékony óvodai nevelő-fejlesztő munkával biztosítjuk- a gyerekek rendszeres óvodába járása mellett-, hogy iskolaéretté váljanak, és egyenlő eséllyel várják az iskolakezdést.
- ✓ az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint a több szakterületet érintő megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

b. Szervezési feladatok

Integrációt elősegítő csoportalakítás

Óvodánkban vegyes csoportok működnek, amelyek kialakításában meghatározó volt a szülők igénye, kérése: testvérek, rokongyerekek egy csoportba kerülését kérték, illetve a nagyobb gyermek óvodapedagógusához való ragaszkodás, bizalom meghatározó. Mivel az elkerülő iskolás gyerekek helyett mindig változó korú gyermekek érkeznek, így a vegyes életkorú csoportok fennmaradnak. Előnyei számosak, hiszen a családokban is egyszerre nevelődik több életkorú gyermek. Láthatóak a gyermekek közötti életkori, fejlettségbeli, érzelembeli, képességképességbeli eltérések, a tehetség megmutatkozik.

Minden nevelési évben a gyermekcsoport kialakításánál figyelembe vesszük a halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű, migráns, külföldi, sajátos nevelési igényű gyerekek arányát.

Az igazolatlan hiányzások minimalizálása

- ✓ Érzelemgazdag, családias óvodai légkör kialakítása,
- ✓ Nyitott, bizalomra épülő kapcsolat a szülői házzal,
- ✓ Egészséges életmódra nevelés, prevenció
- ✓ Tájékoztatás távollétről /üzenőfüzet, telefon/
- ✓ Az óvodai napirend, hetirend követése a szülők részéről, a házirend betartása,
- ✓ A hiányzások dokumentálása napi, rendszeres, folyamatos figyelemmel kísérés, a gyermekvédelmi felelősökkel, gyermekjóléti, családsegítő szolgálatokkal való kapcsolat.

A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása

- ✓ Szükség szerint felmérjük a szülők nyitvatartással kapcsolatos igényét, elégedettségét.
- ✓ Ha szükséges, kezdeményezzük a fenntartótól a nyitva tartás módosítását.

Nevelőtestület együttműködése (rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések, hospitálások)

Tervezett továbbképzési irányultság:

- ✓ Szakmai megújító képzések
- ✓ Szakmódszertani képzések
- ✓ Esélyteremtő, hátránykompenzáló képzések

A különböző továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák óvodán belül történő átadásának módszertana, eljárása:

Szakmai munkaközösségek működtetése, beszámoló készítése, gyűjtőmunka, hospitálások, előadások tartása, tudásmegosztás, jó gyakorlatok dokumentálása, szakmai programok, bázisintézményi feladatok, esélyteremtő óvoda.

c. Pedagógiai munka kiemelt területei

AZ ÓVODÁBA LÉPÉS

Az óvodai előjegyzés során elsőbbséget élveznek a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű, az óvodaköteles gyerekek. Minden gyermekről elkészül a bemeneti mérés, mely tartalmazza a gyermekről készült anamnézist.

AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA KOMMUNIKÁCIÓ, ANYANYELVI NEVELÉS

Egyre több kisgyermek kerül úgy óvodába, hogy nem beszél, vagy csak szavakkal kommunikál, illetve beszédhibával küzd. Mindez akadályozza megértését, kapcsolatkiépítését. A migráns gyerekek magyar nyelven egyáltalán nem beszélnek. Mivel az óvodába lépésnek nem feltétele a beszéd, így az óvodapedagógusok feladata a valamennyi tevékenységbe beépített a Pedagógiai Programban is meghatározott anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítása.

Magyar nyelv tanítása (utánzás, gyakorlás)

A kontaktusteremtés, a kommunikációs önkifejezés eszközeinek fejlesztése

Aktív szókincs növelése, nyelvi kifejezőkészség alakítása,

Beszédértés, beszédészlelés fejlődések elősegítése Formái: beszélgetőkör, báb-, drámajáték, nyelvi játékok,

Szakember bevonása a fejlesztésbe.

AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS ÉRZELMI NEVELÉS SZOCIALIZÁCIÓ

Célunk: A gyerekek jó közérzetének kialakítása, amely növeli a biztonságérzetet, nyitottabbá teszi a gyerekeket társai felé, és a szeretett felnőtt mintájának követésére ösztönzi őket. Az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés. A szocializáció összetett folyamat, amelyben a gyermekek sokféle tapasztalatot szereznek. A fejlődést támogató óvodapedagógus átgondolt, a gyermekekre figyelő nevelő munkájával befolyásolja a folyamatot. A gyermekek között jelentős eltérések vannak a szociabilitást, az együttműködés szokásait, az alapvető magatartásmódokat tekintve. Ezek a különbségek részben az egyéni jellemzők, másrészt a családi nevelés hatására alakulnak ki. Gyakori jelenség a tehetséges gyermekek erős „énközpontú” beállítódása, amely nehezebben befolyásolható a társakkal való együttérzés és együttműködés irányába. A tevékenységrendszer az alapja a 20-25 fős óvodai csoportban a gyermekek kis létszámú mikroközösségei létrejöttének, amelyek eszmei teret jelentenek a jó közérzet, a személyes kapcsolatok és az elmélyült tevékenységek kialakulásához. Az óvodás korú gyermek szociális viszonyai kezdetben helyzeti eredetűek. A

hely, a téri összetartozás meghatározó a „mi”-tudatban. A szocializáció feltételei: a kontaktus másokkal, a társakkal, a személyes kommunikálás lehetőségei. A tagolt tér kisebb csoportosulásra ösztönöz, tartalmasabb kölcsönhatásokra ad esélyt. A gyermekek érzelmi kötődései nem ugyanolyan erősek minden gyermek irányában. A szeparációs lehetőségek erősítik a baráti kapcsolatokat. Ugyanakkor a gyermekek teljes szabadságot kapnak, szociális szükségleteiktől függően a terek formálásában. A mobil berendezés jól szolgálja a gyermekek változó elkülönülési vagy együttműködési igényeit. A szocializáció szempontjából a szabad játéktevékenységnek van a legnagyobb jelentősége. A tevékenységközpont-rendszer a játéktér, amelyben a feltételeket a gyermekek és az óvodapedagógus közösen alakítják. A játéktér szabadsága és gyermekek önkiteljesedése a közösségi élet szabályai között ésszerű korlátokkal valósul meg. A közösségi szabályok megalkotásában és közvetítésében közvetett módon vezérlő szerepet tölt be az óvodapedagógus, lehetővé téve a folyamatban a gyermekek aktív közreműködését.

Az óvodapedagógus feladatai a szocializáció támogatásában:

- ✓ a gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása (a magányos gyermekek felé páros kapcsolat erősítése);
- ✓ a közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítésével;
- ✓ a gyermekek elképzelései és döntései alapján a szülők bevonásával a csoportélet hagyományainak kialakítása és ápolása;
- ✓ a viselkedéskultúra megalapozása
- ✓ a közösségi élet szokásainak és az együttműködés szabályainak alakításában a gyermekek mozgósítása, egyezkedésekkel, kompromisszumokkal;
- ✓ a mikrocsoportos tevékenységek körének bővítése a felajánlott, szervezett keretekben;
- ✓ a társas szabályjátékok levezetése;
- ✓ a hazához, tájhoz, kultúrához kötődés erősítése, az értékek megbecsülésére nevelés;
- ✓ a jeles napok, ünnepeink, a nemzeti ünnep hagyományainak megteremtése az óvodai életben;
- ✓ a tevékenységekben a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak fejlesztése: az együttérzés, az önzetlenség formálása, a tolerancia, a mások érdekeinek figyelembe vételére nevelés;
- ✓ a konfliktusok megbeszélésének és rendezésének bemutatása indirekt formában, demokratikus légkörben;
- ✓ ösztönzés a megkezdett tevékenység befejezésére;
- ✓ a gyermekek által vállalt feladatokban az akadályok leküzdésére való motiválás;

- ✓ az elképzeléseket, a közös terveket összehangoló stratégiában a játszótársként, alkalmanként bekapcsolódó óvodapedagógus személyes mintaadása;
- ✓ a gyermekek pozitív értékelése, az egyéni igényekhez, szükségletekhez és fejlettséghez igazodó hangsúlyokkal és gyakorisággal.

A szocializációt, a csoportélet összetartását szolgálják a programban azok az eszközök, felszerelések, tablók és táblák, amelyek láthatóvá, szemléletessé tehetők a gyermekek és társaik, barátaik felé irányuló törődés jelei. Ezeknek az elkészítésében az óvodapedagógus kezdeményező szerepet vállal. Hasonló szerepet tölt be a spontán beszélgetés, illetve a szervezett beszélgetőkör. Ez utóbbi társalgás szintjén, a gyermeki élmények, az aktuális események, hangulatok, érzések és gondolatok egymással való megosztását, az összetartozás érzését és tudatát szolgálja. Alkalom arra is, hogy azokra a gyermekekre is felfigyeljenek, akiket a napi tevékenységben elkerültek, akikkel alig kommunikáltak.

Az intézményes nevelésbe való beilleszkedés, beszoktatás, elősegítése:

- ✓ nevelési tervbe befogadási terv készítése;
- ✓ játszóházban, meseszínházi előadásokon, nyílt héten való ismerkedés;
- ✓ a gyermek jelet választhat magának;
- ✓ a szülő dönti el, anyás beszoktatást választja-e, vagy sem;
- ✓ a kisgyermek személyes tárgyait behozhatja az óvodába;
- ✓ a befogadás egyéni ütemhez igazítása.

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM PREVENCIÓN

A teljes körű egészségfejlesztésünk célja, hogy az intézményünkben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki-szellemi jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az óvoda mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészség megtartása, fejlesztése a sikeres életvezetésre vonatkozó kompetenciák kialakítására épül. Az egészségnevelés aktív személyiség-ráhatás. Az aktivitásban az fejeződik ki, hogy az egészségnevelés az egészségnevelő és a nevelt együttes, közös tevékenysége.

Célunk: biztosítjuk az egészséges testi és lelki fejlődést, az egészséges életmód szokásainak alakítását, kiegyensúlyozott lelki fejlődés elősegítését, a környezethez történő alkalmazkodás

támogatását, a szükségletek és mozgásigény kielégítését, az egészség óvását, védelését és az esetleges hátrányok korrekcióját.

Feladataink: szomatikus egészségfejlesztés, szociálhigiénés egészségfejlesztés, pszichohigiénés egészségfejlesztés – partnerekkel hatékonyan együttműködve.

Egészségtudat kialakítása, egészséges táplálkozás alakítása. A mozgás, a ritmus, az átváltozás, a lazítás, az alakoskodás, a bábjáték mind-mind ezt szolgálják. A tapasztalatszerzési folyamatban projekt formájában is megismerik, felfedezik az emberi test csodáit, a védelem az óvás szükségességét. A szülők bevonása itt jelentős pedagógiai felelősség, az ő nevelésük is hatékonyabbá válik. Az óvoda biztosítja a textíliákat (törülköző), illetve azok tisztántartásáról is gondoskodik. A Pedagógiai Programban is nagyobb hangsúlyt kap a mozgás, a mindennapi testnevelés, a heti 2 mozgásfejlesztés mellett. Az egészségvédelmet szolgáló pályázatok beadására továbbra is kerüljön sor. Felelős: pályázati felelős. Várható eredmény: a gyermekekben kialakult a megfelelő egészségtudatos szokásrendszer, egészséges életmód, a testi és lelki egészségvédelem.

TÁRSADALMI ÉRZÉKENYSÉG TUDATOS FEJLESZTÉSE

Minden műveltségtartalomba, tevékenységbe beépítésre kerül a „másság”, az eltérő bőrszín, kultúra, hagyomány elemek, szokások megismerése.

A gyermek-szülő közös programok hozzájárulnak az eltérő adottságok, képességek, szokások, nembeli, érsébeli, vérmérsékleti különbségek, a családok értékrendjeinek, sokféleségüknek megismerésére.

Kiemelt területek:

- ✓ Egészséges életmódra nevelés
- ✓ Anyanyelvi nevelés (kommunikáció, kifejezés kultúra, beszédértés, beszédkészség)
- ✓ Hagyomány és kultúra elemek, eszközök megismerése, alkalmazása
- ✓ Családbevonás az óvodai életbe (minta, modellnyújtás, bizalom kiépítése, pedagógiai módszerek átadása).

KORSZERŰ ÓVODAPEDAGÓGIAI MÓDSZEREK

A kooperatív tanulás alapelvei:

- ✓ építő egymásrautaltság: a kooperatív feladatok jellemzője, hogy minden tag részfeladatot old meg, csak akkor sikeres a megoldás, ha mindenki elkészült, ezért a tagoknak érdeke, hogy segítsék egymást

- ✓ egyéni felelősség: a csoport célját csak az egyénileg végzett hatékony munka segítségével érheti el, a csoportcélok erősítik az egyéni felelősséget, motivációt
- ✓ egyenlő részvétel: megfelelő feladatok adásával, vagy munkamegosztással érhető el
- ✓ párhuzamos kölcsönhatások: a gyerekek közt egyidejűleg zajlanak kölcsönhatások

A kooperatív tanulás történhet többek között drámajáték, szerepjáték formájában. A drámajátékban a kognitív, értelmi tevékenységek kapnak hangsúlyt, a szerepjáték lényege a különböző szerepek megformálása, képzeleti úton való átélése.

A projekt módszer alapelvei:

- ✓ A projekt módszer olyan tanulási egység, amely az egészből indul ki, és ehhez rendeli a részleteket.
- ✓ A projekttanulás arra készíti a gyermeket, hogy összegezzék az ismereteiket az adott témával kapcsolatban, azaz az integrált megközelítést feltételezi.
- ✓ A gyermekeket az önálló és a csoportokban (teamekben) történő feldolgozásra serkenti.

A projektmunka célja a cselekvő aktivitás kialakítása, valós problémahelyzetek megoldása a saját környezetéből szerzett problémák megoldása, döntés lehetősége, az „Akkor és ott” tanulás lehetőségeinek biztosítása a gyermek számára.

A differenciálás a teljes tevékenységrendszeren végig vonul, melyben feladatunk a sokféle, többszintű megoldás.

A téma kiválasztásában, tartalmában és terjedelmében a csoport érdeklődésére és képességére alapozunk, számolunk a szervezeti keretekkel, az időtartammal, szemléltetéssel, eszközökkel. A tartalomban való differenciálási lehetőség a gyermek igényeire támaszkodik.

A tartalom mennyiségben, mélységében alapoz a már meglévő tapasztalatokra.

A feldolgozás vegyes csoportban történik, mely minden esetben differenciálást igényel valamennyi munkaformánál, tevékenységnél és a játékban.

GYERMEKVÉDELEMMEL, AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSSAL, SZOCIÁLIS SEGÍTSÉGNYÚJTÁSSAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG

Az óvodában, a szociális segítő az alábbi tevékenységeket végzi:

- ✓ egyéni segítség, tanácsadás;
- ✓ csoportban végzett tevékenységek (szociális csoportmunka) – előnyük, hogyegyszerre több gyermeket érnek el, és a prevenció hatékonyabban megvalósítható általuk;

- ✓ közösségi tevékenységek – előnyük, hogy e módszerrel is egyszerre több gyermek érhető el, és egyes programokba a szülők is bevonhatók.
- ✓ támogatja a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását is, mivel része az észlelő- és jelzőrendszernek, így rá is vonatkozik a jelzési kötelezettség, amennyiben egy gyermek veszélyeztetettségét tapasztalja, ugyanakkor szociális szakemberként támogatja az óvoda észlelő- és jelzőrendszeri tevékenységét: érzékenyítéssel, a veszélyeztetettség tüneteinek korai felismerésében való segítségnyújtással, a jelzés megtételének támogatásával végzi.
- ✓ a szociális segítő szakmai munkáját támogató munkaformák közé tartoznak az esetmegbeszélések, a szupervízió és az intézményen belüli belső képzések is.

GYERMEKORVOSI, VÉDŐNŐI TANÁCSADÁS

Helyi háziorvossal és védőnővel a z együttműködés tartalma információcsere. Fontos, hogy a problémás eseteket előre jelezze számunkra, mielőtt még a gyermek bekerül az óvodába. Előadások tartása a szülők számára a betegségek megelőzése, a beteg gyerekek ápolása témakörökben. Egészségügyi szűrővizsgálatok végzése (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi – fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia – vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése.

Az óvodába a gyermekek felvétele csak körzeti orvos által igazolt, megfelelő egészségügyi és szellemi állapotban történhet. A kapcsolattartás folyamatos a feladatok függvényében.

A SZOCIÁLIS ELLÁTÓRENDSZERREL VALÓ AKTÍV EGYÜTTMŰKÖDÉS

A hátrányos és veszélyeztetett családokkal humánus, bizalmon alapuló kapcsolatot építünk ki. Folyamatos tájékoztatjuk őket jogaikról, kötelességeikről. A szülőknek felajánljuk segítségünket a gyermekek nevelésével kapcsolatos problémák kezeléséhez, megoldásához. Tájékoztató, felvilágosító előadásokat szervezünk, ahol szakemberek adnak életviteli, életmódbeli tanácsokat. Segítséget adunk vagy kérünk ahhoz, hogy a nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek is saját családjukban fejlődhessenek, nevelődhessenek, az őket veszélyeztető körülmények tompuljanak. Ha a gyermek elhanyagolásra, az emberi méltóság megsértésére, fizikai, vagy lelki erőszakra utaló jeleket észlelünk, védelmet kérünk a társadalmi, szociális intézményektől (Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámügyi Hivatal, védőnő, gyermekorvos).

A családokkal való együttműködés során, azok sajátosságait, szokásait figyelembe véve, egyedi a családhoz illesztett segítségnyújtási megoldásokat javasolunk.

ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET TÁMOGATÁSA

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt óvodai nevelésünk célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

Az óvodáskor végére a gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A testi, lelki és szociális érettség egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

Óvodánkban különös odafigyeléssel fordulunk a hátrányos és veszélyeztetett családi körülmények között felnövő gyermekekre. Megkülönböztetett gonddal segítjük szociális beilleszkedésüket. Meleg, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó környezettel vesszük körül a gyermekeket, tompítva az őket érő negatív hatásokat. Szorgalmazzuk egész napos óvodai ellátásukat. Figyelemmel kísérjük testi- szellemi fejlődésük mutatóit, és ennek megfelelően állítjuk össze egyénre szabott, differenciált felzárkóztató programjainkat. A beszédfejlődésben lemaradt, beszédhibás gyermekeket differenciált egyéni foglalkozással, logopédiai foglalkozásokkal segítjük. Viselkedési, magatartásbeli zavarok, problémák esetében pszichológus illetve pedagógiai Szakszolgálat segítségét kérjük.

ISKOLAÉRETTSÉG ELÉRÉSÉT TÁMOGATÓ PEDAGÓGIAI MUNKA

Óvodánkban fontos feladatunk a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása.

13. A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény a sajátos nevelési igényű - mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő – gyermekek, eredményes fejlesztésének biztosítására kiemelt figyelmet fordít. Az alapprogramban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek, így az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A gyermekek között fennálló különbségeket pedagógiai programunk kialakításakor mindvégig figyelembe vettük és számos helyen beépítettük. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos

nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez:

- ✓ fontos, hogy fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg
- ✓ a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl
- ✓ a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai váljanak mindennapi nevelőmunkánk tartalmi elemeivé

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott különleges módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. Óvodánkban az együttnevelés az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

a.A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan team-munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé. A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.

Nevelőmunkánk során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- ✓ a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti
- ✓ a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg
- ✓ terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, terapeuta együttműködése szükséges.

b.A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- ✓ A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni
- ✓ A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékból, több fogyatékból együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékból, autizmus spektrum zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával
- ✓ Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására
- ✓ A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása
- ✓ Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- ✓ Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

c.A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- ✓ A fogyatékból típusa, súlyossága.
- ✓ A fogyatékból kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.
- ✓ A gyermek életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei
- ✓ képességei, kialakult készségei
- ✓ A kognitív funkciói, meglévő ismeretei
- ✓ A családi háttér

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességeket, a beszéd- és nyelvi készségeket és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes fogyatékból típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt. Halmozottan fogyatékos gyermek, gyermekcsoport esetén a megállapított fogyatékból mindegyikére tekintettel kell lenni. Pedagógiai programunkat egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

d. A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- ✓ A sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása
- ✓ az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása
- ✓ az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés

- ✓ a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével
- ✓ annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes
- ✓ rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához
- ✓ az óvodapedagógusok, valamint a pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával

5. Óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése.

Óvodánk többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

A pedagógiai programunk készítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit, külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez. Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti (módszertani intézmény, utazó pedagógusi szolgálat). Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez. Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítjuk mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe. Az egészségügyi és pedagógiai célú

habilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai tevékenységek/foglalkozások körébe építik be az óvodapedagógusok. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

A látássérült gyerek

Óvodánk az épületek adottságaiból fakadóan kizárólag csak gyengén látó kisgyermeket tud befogadni. A gyengén látó gyermekek (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebből, kisebb térben tudják azt használni. A gyengén látó gyermek fejlesztésének kiemelt területei az óvodában: A gyengén látó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése

A hallássérült gyermek

A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – bizonyos esetekben - teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A halmozottan fogyatékos hallássérült gyermekek esetében a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara) fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét. A velük való foglalkozás döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik. Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták,

amelyeket a gyermek a kortárcsoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről. Külön óvodai csoport létesítése kizárólag az 5. életévét betöltött – óvodai nevelésre kötelezett – és a komplex – gyógypedagógiai, pedagógiai, pszichológiai és orvosi – vizsgálat diagnózisa alapján egyértelműen az enyhén értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyermekek számára abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget a gyermek vélhetően csak a speciális nevelés keretében biztosított, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett éri el.

A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermek

A középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében a kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztés kellő időt, alkalmat kell, hogy biztosítson:

- ✓ az alapmozgások, manipuláció kialakítására, fejlesztésére
- ✓ a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére
- ✓ a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére
- ✓ a szobatisztaság, az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására
- ✓ az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére

Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek. A fejlesztés során a csoportos foglalkozásokon törekedni kell a megfelelő motiváció fenntartására, a csoportban az egymáshoz való közeledésre, az egymás melletti tevékenykedés fejlesztésére.

Beszéd fogyatékos gyermek

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés. A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését. Az óvodai nevelés/fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

Azoknál a beszédfogatókos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszédfogatókossághoz a testi érzékszervi- és 58 pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogatókosság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek lehető legkorábbi diagnózist követő rehabilitációs terápiája megelőzheti egyes tünetek kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. Ennek eredményeként a nem beszélő, vagy megkésett beszédfejlődésű gyermek (ha mentális szintje megengedi) óvodába lépéskor már rendelkezhet korlátozott mennyiségű, – kommunikációs eszköztárral. A gyermek a szociális interakció csecsemőkori fejlődési szintjének megfelelő egyes képességeket segítségével használhat, és a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési helyzetekben, illetve környezetében az egyéni fejlesztéshez szükséges viselkedéselemekkel képességeitől függően rendelkezhet. A korai speciális terápia hiányában ezek lesznek az óvodai fejlesztés fő céljai, kiegészítve a viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási készségek terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel. A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

14.A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Célunk a tanulási zavarokat megelőző (preventív) támogató, minőségi és befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférés folyamatos javítása, az oktatási egyenlőtlenségek csökkentéséhez, valamint – a hátránycsökkentő óvodai fejlesztő programok kidolgozásával és (tovább) fejlesztésével, családközpontú jó gyakorlatok összegyűjtésével és elterjesztésével, valamint a szakemberek fejlesztésével – az Óvodai nevelés országos alapprogramban rögzített hátránycsökkentő szerep eredményes megvalósítása

a.A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

- ✓ az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha minden gyermek részére biztosítjuk az emberi méltósághoz való jogát.

- ✓ minden dolgozó feladata, hogy az általa ellátott gyermek hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely ahhoz szükséges, hogy személyisége szabadon kibontakozhasson.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell:

- ✓ az intézményben biztosított szolgáltatások igénybevétele során
- ✓ a gyermeki jogok gyakorlása során
- ✓ felzárkóztatás, egyéni fejlesztés vagy tehetséggondozás biztosítása,
- ✓ gyermekcsoportban történő elhelyezéskor
- ✓ hit és vallásfoglalkozáson való részvétel nyilatkozat szerint

b.A szociális hátrányok kompenzálása:

Célunk elsősorban a gyermekek önbecsülésének, önértékelésének, én hatékonyság érzésének fejlesztése. A társas kompetenciák esetében a tolerancia a szolidaritás és az együtt működési képességek fejlesztése

Feladataink:

- ✓ a gyermekek megfigyelése, felmérése, a bevonódás elősegítése,
- ✓ finommotorika, vonalbiztonság, íráskészség kialakításának játékos fejlesztése,
- ✓ a figyelemkoncentráció fejlesztése alkotásközpontú módszerrel, .
- ✓ gondolkodási képességek fejlesztése, új struktúrák létrehozása, fantáziafejlesztés,
- ✓ a sztereotip megfogalmazások elkerülésének támogatása,
- ✓ együttműködési képességek fejlesztése
- ✓ a mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása
- ✓ praktikus ismeretek, tevékenységek, szokás és szabályrendszer kialakítása
- ✓ családi életre és egészséges életmódra nevelés
- ✓ a mozgás megszerettetésével az egészséget értéknek tekintő gondozásmód kialakítása, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényére való nevelés
- ✓ tolerancia, segítőkészség kialakítása, másság elfogadása.

Tevékenységek:

- ✓ -differentiált fejlesztés,
- ✓ egészségnevelés
- ✓ mozgástevékenység rendszeres, hatékony biztosítása
- ✓ tehetségígéretes gyermekek felkészítése,
- ✓ egyéni fejlesztő foglalkozások

- ✓ élményszerzés biztosítása
- ✓ kulturális rendezvényeken való részvétel
- ✓ pályázatok írása
- ✓

Szülőknek felajánlott segítség:

- ✓ szülői értekezletek, csoportmegbeszélések
- ✓ szülőkkel közös programok szervezése-a szociális hátrányok kompenzálása

c.A pedagógiai munka, a pedagógiai kultúra megújítása, az innovációs hajlandóság erősítése

Nevelőtestületünkre jellemző legyen a folyamatos megújulás vágya, az önképzésre való igény, a saját tapasztalatok átadása

Folyamatosan vegyenek részt, főleg a Pedagógiai Programunkra specializálva, továbbképzéseken, tanfolyamokon. Az intézmény szakmai színvonala és a nevelés hatékonysága egymással összefüggő fogalmak, melyet minden munkatársban erősíteni kívánok a jövőben. Feladatommak tartom a jövőre tekintve a partneri kommunikáció kialakítását, egymás rendezvényeinek- bemutatóinak- nyílt óráinak látogatása. Fontosnak tartom az óvoda- iskola átmenetet, így folyamatosan szeretném, ha az óvodások részt vennének az iskola által rendezett programokon és a tanító nénik is ellátogatnának az intézményünkbe, illetve az iskolások is jönnének hozzánk. Egy nagyon jó kezdet indult el az idei tanévtől ezt az együttműködést a későbbiekben egyre szorosabbá szeretném fűzni. A művelődési ház által rendezett programokon továbbra is részt veszünk és a Német Nemzetiségi Önkormányzat segítségével reményeim szerint meg tudjuk valósítani, hogy óvodánkban meg kezdődjön a német nyelv játékos oktatása. Későbbiekben is szeretném intézményünk gyermekeit a Veszprémi Színház varázslatos világával megismertetni. Óvodásaink részére a jövőben úszásoktatást és erdei óvoda szervezését is szeretném megvalósítani. Néptánc oktatása, valamint „Roma Táncház” olyan szülő önként vállalása alapján, aki a roma kultúrát, zenei világát megismertetné a gyermekekkel havi egy alkalommal. A városban található különböző szervezetekkel: kert barát körrel, nyugdíjas klubbal, Idősek Otthonával is kapcsolatot kiépíteni. A környező településekkel hagyományteremtő céllal játékos sportvetélkedő rendezése, valamint szakmai konferenciák szervezése, egy-egy neves vendég meghívásával a hol minden részt vevő gyarapíthatná tudását, illetve megvitathatnák az adott témával kapcsolatos kérdéseiket. Hagyományörző jeles napjaink megőrzése, csoport kirándulások szervezése. Szakmai szintek bővítése képzett kolléganőink segítségével. - „Szülők klubjának” megalapítása

a gyermekvédelmi felelős, gyógypedagógus és a mentálhigiénés szakvizsgázott óvodapedagógusaink segítségével, mely szolgálná havonta egyszer a hasonló nevelési, életszerű problémákkal küszködő (HH, SNI) szülők segítségét. (Esetmegbeszélések, konkrét tanácsadással egybekötve). Támogatom munkatársaimnak minden előremutató, megvalósítható elképzelését úgy, hogy a lehetőségeket kiaknázva újabb dolgokat tegyenek alkotó módon azzal a biztos tudattal, hogy a vezetés mellettük áll. Szeretném elérni, hogy minden óvónő önálló sikereket érjen el munkájában. A ma óvodája jelentős szakmai és pedagógiai, módszertani szabadságot kapott. Természetesen, ezért cserébe most szakszerű, modern minőséget nyújtó rendszert kell működtetni. Nyitottnak, érzékenynek kell lennünk a környezet változásaira. A gyermekek érdekében továbbra is okos kompromisszumokra, valódi összefogásra, csapatmunkára van szükség. Elengedhetetlen a belső erőforrásaink feltárása, mozgósítása, szervezeti kultúránk fejlesztése, ez adhatja a legtöbb erőt a jövőben. Partnereink megítélése szerint az intézmény jövője biztosított. Az óvoda pedagógusait jellemzi a minőségelvű munkához való viszony, nyitottság, az innováció iránt, legyen akár hagyományteremtés, új pedagógiai módszerek felkutatása, kipróbálása. Természetesen megfelelő szakmai kontroll mellett. Berhida Város Önkormányzata maximálisan támogatja Intézményünket.

Bízom abban, hogy a pedagógusok szerepének felértékelődése megbecsülése is megtörténik és a pedagógus pályán dolgozók és nevelési munkában őket támogatókat elismerik, biztonságot kapnak a társadalomtól.

d. Óvoda-iskolai átmenet támogatása

Céljaink:

- ✓ Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka /a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása.
- ✓ A gyermekek nyomon követése valósuljon meg az általános iskolák első osztályaiban (folyamatkövető és értékelő megbeszélések óvónők és tanítónők között)
- ✓ Az érintett iskolákkal közös óvoda-iskola átmenetet segítő program kidolgozása /DIFER mérés 5 éves korban, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok/.
- ✓ az intézmény partnerkapcsolatainak bővítése, az együttműködési formák erősítése,
- ✓ intézményi és intézményközi műhelyek működtetése,
- ✓ intézményi átmenetet segítő programok kidolgozása és működtetése,

- ✓ az óvoda-iskola átmenet komplex (mérésen és nyomon követésen alapuló) differenciált pedagógiai támogatása
- ✓ a tanköteles kort elérő gyermekek közül az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget el nem érő gyermekek esetében beavatkozás a sikeres iskolai tovább haladásukat megalapozó készségek, képességek, attitűdök fejlődését elősegítő pedagógiai eszköztár használatával

Várt eredmények:

- ✓ a tanköteles gyermekek vágnak az iskolába
- ✓ bizalommal fordulnak a leendő tanítónénihez
- ✓ rövid időn belül megismerik majd és elfogadják az iskolai szokás, szabályrendet mely a gyermekekhez igazított folyamatos, rendszeres kapcsolattartás a partnerek között.

15. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Gyermekvédelmi tevékenységünket a 20/2012. EMMI Rendelet határozza meg.

Ezzel kapcsolatban lévő pedagógiai tevékenységünket a következőkben határoztuk meg:

- ✓ Minden gyermeket érintő döntésben „a gyerek mindenek felett álló érdekeit” kell figyelembe venni, azt más érdekek nem előzhetik meg.
- ✓ A gyermekek jogait minden megkülönböztetés nélkül biztosítani kell: fajra, nemre, vallásra, származásra.
- ✓ Személyiség jogokat nem sértő adatokat szabad csak a gyermekről kiadni, csak meghatározott célból és kötelezettség teljesítése érdekében lehet, ezt megelőzően erről a szülőket tájékoztatni kell.
- ✓ A gyerekeket hátrányos megkülönböztetés nem érheti.
- ✓ A gyerekeknek joga van, hogy derűs, szeretetteljes légkörben nevelkedjen, a nevelési intézményben, biztonságban és egészséges környezetben nevelődjön.
- ✓ A gyerekeket védeni kell fizikai, lelki erőszakkal szemben.
- ✓ Sajátos nevelést igénylő gyerekkel való kiemelt foglalkozás minden óvodapedagógus kötelessége.

Célunk: A prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

Elveink:

- ✓ Mindenek előtt a családok tiszteletben tartása, a családi nevelés
- ✓ Erősítése a rászoruló körében.
- ✓ Szoros kapcsolatot alakítunk ki a közvetlenül segítséget kérő családokkal.

Figyelembe vesszük:

- ✓ Az etnikai kisebbséghez tartozó, migráns gyermekek kultúráját
- ✓ Óvodánkban a migráns gyerekek kultúrájukhoz kapcsolódó szokásokat tiszteletben tartjuk
- ✓ A sajátos nevelést igénylő gyermekekkel kapcsolatos alapelveinket
- ✓ A differenciált fejlesztés lehetőségeit a hátrányos helyzetű és az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek számára

Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén:

1. szint: Az óvodapedagógusok szintje, ahol az óvónőknek elsőként adódik alkalmuk

- ✓ A gyermekek és a szülők jelzéseinek fogadására.
- ✓ A hátrányos vagy veszélyeztetett helyzet felfedezése.
- ✓ Az ebbe a körbe tartozó gyermekek személyiségéhez illeszkedő differenciált és egyéni fejlesztésre.

2. szint: Gyermekvédelmi felelős szintje

- ✓ Ahol a pedagógusoktól beérkező információk gyűjtése zajlik. A meglévő információk alapján a gyermekvédelmi felelősnek lehetősége nyílik a tanácsadásra (szociális támogatás, étkezési támogatás...) a hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetben lévő szülők felé a kapcsolattartásra a családsegítő szolgálat felé.

3. szint: Óvodavezető szintje

- ✓ Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát.
- ✓ A gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése, és az érvényesítés ellenőrzése.
- ✓ Akinek feladata felvenni a kapcsolatot az illetékes gyermekvédelmi és családsegítő szervezetekkel.

16. Az óvoda kapcsolatrendszere, együttműködésének formái

Az óvodai és családi nevelés összhangjának megteremtése érdekében kiemelt feladatunk a családokkal való együttműködés, a megfelelő kapcsolatok kialakítása, felkutatása és mélyítése. Az ehhez szükséges kölcsönös bizalom elvét minden esetben betartjuk. Fontos ehhez a kapcsolat megfelelő kiépítése és kölcsönös ápolása. A hatékonyabb nevelés érdekében fontos, és az együttnevelés szempontjából meghatározó jelentőségű, hogy megismerjük a gyermekek családját, otthoni környezetüket, élettörténetüket, fejlődési jellemzőiket.

Iskolai Lemorzsolódást Megelőző Támogatás pedagógiai rendszere alapján preventív óvodai tevékenység megvalósítása. Hatékony, eredményes és méltányos gyakorlat kialakítása. Szülői reziliencia fejlesztése.

Célunk az együttműködés terén:

- a. a gyermekek fejlődésében a folytonosság biztosítása
- b. a gyermekek személyiségének megismerése,
- c. a családok megismerése a gyermek fejlesztéséhez
- d. folyamatos kétoldalú kommunikáció, melyet számos módon elősegít az intézmény, igazodva a család nyelvhasználati jellegzetességeihez
- e. a feladatok egységes értelmezése
- f. együttműködés és az ismeretek, információk rendszeres cseréje
- g. a gyermekneveléshez nyújtandó segítségadás koordinálása
- h. a kölcsönös bizalom megteremtése szülők aktív közreműködésére történő inspirálás saját gyermekeik óvodai nevelése terén:
- i. az óvodai és a szülői nevelés kölcsönös megismerése.
- j. az együttműködés szabályainak betartása,
- k. a közös célok megvalósítása a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése érdekében.
- l. a tanulási tevékenységek és tanulási lehetőségek kialakítása és fenntartására az otthoni és a szabadidős környezetben is
- m. a családok elköteleződésének támogatása
- n. kapcsolattartás a segítő szakma képviselőivel, szociális segítővel
- o. megérteni és elfogadni a gyerekek fejlődésének megfelelő nevelési programot/nevelési tervet/szakmai programot;
- p. megfelelő nevelési stratégiákat alkalmazni;
- q. hosszú távú együttműködések építeni az intézményekkel;

- r. támogató kapcsolatokat létrehozni a többi szülővel,
- s. hasznosítani a közösségi szolgáltatásokat (Barbour, 1996).

ÓVODA ÉS CSALÁD

Kapcsolattartás formái:

- t. Szülői Szervezet: Képviseli a gyermekek, óvoda érdekeit. Segítséget nyújt szervezési, beszerzési feladatokban.
 - u. Családlátogatások: Célja a gyermek közvetlen környezetében való megismerése, tájékozódás a család nevelési elveiről, szokásairól. Lehetőség van problémák, nehézségek megbeszélésére. A gyermek fejlődéséről, fejlesztéséről mélyreható beszélgetések lehetősége.
 - v. Nyílt napok: Betekintés a napi életbe; a gyermek közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, egyéni képességek fejlesztéséről, a játék személyiségfejlesztő szerepéről.
 - w. Fogadóórák: Információcsere a gyermek fejlődéséről, közös nevelési célok, feladatok megbeszélése
 - x. Szülői értekezletek: Óvodát, csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témák, feladatok, programok, problémák megbeszélése. Meghallgatjuk a szülők véleményét, javaslataikat, ötleteiket
- Szakemberek előadása, tájékoztatása nevelési témákban (logopédus, fejlesztő pedagógus).
- y. Óvodai ünnepélyek: Külsőségeikben és belső tartalmukban kiemelkednek az óvoda mindennapjaiból.
 - z. Közös programok a szülőkkel: Család és óvoda közötti kapcsolatok erősítése, egymás szokásainak, értékrendjének megismerése, nevelési elvek, módszerek közelítése.

ÓVODA ÉS AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA

Partneri együttműködésünk formái a sikeres óvoda-iskola átmenet segítése érdekében:

- aa. Évnyitó ünnepség a leendő elsőosztályosokkal az iskolában
- bb. az iskolába kerülő gyermekekről augusztus végén tájékoztató beszélgetés a tanítónővel
 - cc. az iskolai tanévnyitóra néhány 8. osztályos tanuló és 1-2 óvodapedagógus kíséri át az elsős gyerekeket
- dd. Évzáró ünnepélyünkre rendszeresen ellátogat a leendő első tanító

ee. Ady Napokon való részvétele

- ff. Tanítónő és igazgató tájékoztatása az óvodai szülői értekezleten
- gg. Igazgató és elsős tanítónő meghívása nyílt napokra és az évváró műsorokra
 - hh. lehetőséget teremtünk arra, hogy a pályaválasztás előtt álló tanulók tapasztalatokat szerezzenek az óvodában dolgozó felnőttek munkájáról
- ii. zene világnapján, karácsonykor és március 15-én az iskola növendékeivel közös ünneplés
- jj. tanítónő meghívása az óvodai nyílt napokra
- kk. a leendő elsősök/nagycsoportosok meglátogatják az iskolát
- ll. a két intézmény gyermekvédelmi munkáját a gyermekvédelmi felelősök koordinálják
- mm. konzultációkat, beszélgetéseket mindkét intézmény kezdeményezhet

ÓVODA ÉS A FENNTARTÓ

Óvodánk fenntartója: Berhida Város Önkormányzata. A kapcsolattartás formái:

- nn. Az óvoda jelenlegi szinten való működésének biztosítása
 - oo. Fontos a fenntartó felé a rendszeres tájékoztatás az óvoda helyzetéről
 - pp. Közös rendezvényeken kölcsönös részvétel
- Művelődési Házzal közös tevékenységeink:
- qq. Program ajánlatok, Játsszóházak, kiállítások
 - rr. Könyvtár
 - ss. Idősek napja
 - tt. Márton nap
 - uu. Karácsonyi ünnepély
 - vv. Gyermeknap
 - ww. Berhidai Napok
 - xx. Kertbarátkör
 - yy. A kapcsolattartás folyamatos és alkalomszerű a közös programoktól függően.

Katolikus Egyház

- zz. Hitoktatás az óvodában hetente

AZ ÓVODA ÉS A SZAKSZOLGÁLATOK

Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Várpalotai Tagintézményével

A nevelési tanácsadó feladata a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek problémáinak feltárása, ennek alapján szakvélemény készítése, a gyermek rehabilitációs célú foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával, továbbá az óvoda megkeresésére szakvélemény készítése iskolakezdéshez, ha a gyermek egyéni adottsága, fejlesztése azt szükségessé teszi.

Veszprém Megye Pedagógiai Szakszolgálat és Szakértői Bizottsággal (Veszprém)

Kétféle módon vehetjük igénybe a szolgáltatásukat: az óvónők, ill. a szülők kérésére évközi vizsgálat történik, vagy a Nevelési Tanácsadó javaslatára végzik a gyermek vizsgálatát, szakvéleményt készítenek.

Logopédia

A logopédiai szolgáltatás feladata a beszédindítás, beszédhibák javítása, nyelvikommunikációs zavarok javítása, dyslexia megelőzése és gyógyítása. A logopédus a beszédészlelési és beszédértési zavarokat is javítja, és gazdagítja a gyerekek szókincsét. A beszédfejlesztésre szoruló óvodás gyermekek részesülnek logopédiai ellátásban, egyéni és mikro csoportos formában. Óvodánkba utazó logopédus jár, aki tanácsaival folyamatosan segíti az óvodapedagógusok munkáját.

Az óvoda és a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat

aaa. Kapcsolatunk a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet módjának felderítéséből és ennek a megszüntetéséből áll óvodás gyermekeinkre kivetítve.

bbb. Tájékoztatjuk egymást az eljárási módokról, mit tehetünk a gyermek védelme érdekében és ezeket írásban dokumentáljuk.

ccc. A hiányzások csökkentése céljából is együtt dolgozunk.

Székesfehérvári Pedagógiai Oktatási Központtal

ddd. Továbbképzéseken való részvétel

eee. Óvoda tájékoztatása

fff. Szaktanácsadói látogatások, pedagógiai ellenőrzések és minősítések koordinálása

ggg. A kapcsolattartás folyamatos a feladatok függvényében.

Az óvoda és az egészségügyi intézmények

Háziorvossal az együttműködés tartalma információcsere.

hhh. Fontos, hogy a problémás eseteket előre jelezze számunkra, mielőtt még a gyermek bekerül az óvodába.

iii. Előadások tartása a szülők számára a betegségek megelőzése, a beteg gyerekek ápolása témakörökben.

jjj. Egészségügyi szűrővizsgálatok végzése (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi – fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia – vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése.

Védőnővel a kapcsolattartás tartalma:

kkk. Biztosítja a be óvodázáshoz szükséges információkat.

lll. Tájékoztatást ad a gyermekek egészségügyi állapotáról problémás helyzetekben.

mmm. Segíti a felvétel indoklását.

nnn. Rendszeresen látogat az óvodába, és tisztaságot ellenőriz, lehetőség és igény szerint szülői értekezleteken való részvétel.

ooo. Fontos a folyamatosság a kapcsolattartásunkban.

Fogorvossal

ppp. A gyermekeknek fogászati szűrés évente kétszer.

qqq. A kapcsolattartás folyamatos a feladatok függvényében

17. A pedagógiai munka dokumentációi

A gyermekcsoportokban folyó pedagógiai munka dokumentumai:

- a. Csoportnapló
- b. Fejlődési napló
- c. Éves terv

Csoportnapló

Az óvodapedagógusok a Pedagógiai Programnak megfelelő, saját tervezésű Csoportnaplót vezetnek, mely a nevelési gyakorlat tevékenységi rendszeréhez igazodik.

A csoportnapló tartalmazza:

- d. a gyermekek nevét és óvodai jelét,

- e. a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődei ellátásban részesültek,
- f. a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- g. a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- h. a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
- i. nevelési éven belüli időszakonként
 - i. a nevelési feladatokat,
 - ii. a szervezési feladatokat,
 - iii. a tervezett programokat és azok időpontjait,
 - iv. a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,
 - v. az értékeléseket,
- j. a feljegyzést a csoport életéről.

Fejlődési Napló – a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

Az egyéni fejlettséget diagnosztizáló, tényfeltáró, helyzetelemző és fejlesztési feladatokat tervező dokumentum, amely 3 éves kortól az iskolába lépéshez szükséges fejlettség eléréséig kiterjed a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlődésére, tanulási folyamatokra. Vezetése folyamatosan minden gyermekről kötelező.

A Fejlődési napló tartalmazza:

- k. a gyermek anamnézisét, melyet a szülő tölt ki
- l. a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit
- m. a családlátogatás tapasztalatait
- n. a gyermekek fejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább nevelési évenként kétszer
- o. az egyéni képességfejlesztő feladatokat, módszereket, eszközöket
- p. gyermeki produktumokat, ábrázolásait (A/4-es lapon), rajzfejlődésük nyomon követésére félévente
- q. az elvégzett szűrővizsgálatok eredményeit,

- r. a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt
- s. az SNI, BTMN gyermekek egyéni fejlesztési tervét
 - t. a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői bizottság megállapításait, vizsgálati eredményeit és szűréseit, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait
- u. a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait
- v. a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

Csoport éves terve

A projektek tartalmazzák tevékenységi területenként a feldolgozandó ismeretanyagot, a képességfejlesztés tartalmát, megvalósítási módját, a meséket, verseket, dalos játékokat, mondókákat, a célokat, feladatokat, felhasznált irodalom jegyzéket, internetes forrásokat.

18. Érvényességi rendelkezés

A SÜNI NAPKÖZI-OTTHONOS ÓVODA Pedagógiai Programja 2023 novemberében készült.

Érvényessége:

Az igazgató jóváhagyását követően a kihirdetés napján 2024. 01. 01-én lép életbe és visszavonásig érvényes. Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a 8/2020. (VIII. 28.) határozatszámon jóváhagyott Pedagógiai Program.

Területi hatálya kiterjed:

- Óvoda területére
- az óvoda által szervezett – a pedagógiai program megvalósításához kapcsolódó – óvodán kívüli programok helyszínére

Személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló minden óvodapedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre
- továbbá azon személyekre, akik az intézményekkel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az feladatainak megvalósításában

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:-

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. Minden nevelési év végén, írásban értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

A Pedagógiai Program módosítása:

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet:

- óvodavezető
- nevelő testület bármely tagja
- szakmai munkaközösség
- szülői szervezet
- óvoda fenntartója

A Pedagógiai Program módosítását az érvényes és hatályos jogszabályok alapján a nevelőtestület fogadta el és az óvoda vezetője hagyta jóvá. A módosított és jóváhagyott Pedagógiai Programot 2025. 09. 01.napjától kell bevezetni.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános. 1 – 1 példányát a nevelőtestületi szobában, ill. az óvodatitkár irodájában helyezük el, ahol bárki megnézheti az óvoda nyitvatartási idejében.

Egy – egy példánya a következő személyeknél, intézménynél, illetve további helyeken található:

- óvoda fenntartójánál,
- óvoda irattárában,
- óvoda vezetőjénél
- óvoda csoportjaiban.

Módosításának indoka lehet

- jogszabályi változás
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás
- a nevelőtestület munkatervében szereplő évenkénti felülvizsgálat eredménye alapján tett javaslat

Tájékoztatás a Pedagógiai Programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az óvodavezető vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a Pedagógiai Program tartalmáról.

Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyerekek szüleinek az óvodavezető vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy előre egyeztetett időpontban nyújt tájékoztatást az óvoda Pedagógiai Programjáról, mely az óvoda honlapján is folyamatosan megtekinthető.

A fentiekén túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda vezetőjétől, vezető-helyettesétől és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor felteheti az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

Szóbeli érdeklődésre a szülő szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőjére jogosult személyektől. Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az óvodavezető-helyettesnek címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

19. Legitimációs záradék

1.) **Készítette:** SÜNI NAPKÖZI-OTTHONOS ÓVODA nevelőtestülete

Dátum: Berhida, 2025. augusztus 19.

.....

Viszpergel Zsanett Csilla

Igazgató

Ph

2)A SÜNI NAPKÖZI-OTTHONOS ÓVODA módosított Pedagógiai Programjában foglaltakkal kapcsolatban az óvoda nevelőmunkát segítő alkalmazottai a **tájékoztatást megkapták.**

Dátum: Berhida, 2025. augusztus 19.

.....
Lakkné Gál Ildikó pedagógiai asszisztens
a nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében

2.) A SÜNI NAPKÖZI-OTTHONOS ÓVODA módosított Pedagógiai Programjáról a - Nkt. 72. § (5) bek.- biztosított jogok alapján a szülői közösség **a tájékoztatást megkapta.**

Dátum: Berhida, 2025. augusztus 21.

.....
Lendvainé Németh Nikolett
a szülői közösség képviselőjében

3.) Az **Nkt. 26. § (1) bekezdése** alapján Viszpergel Zsanett Csilla, mint a SÜNI NAPKÖZI-OTTHONOS ÓVODA vezetője nyilatkozom, hogy a Pedagógiai Program jelenlegi módosítása a fenntartótól többletfinanszírozást nem igényel.

Dátum: Berhida, 2025. augusztus 19.

.....
Viszpergel Zsanett Csilla
Igazgató
Ph

4.) Az óvoda nevelőtestülete a Pedagógiai Programot magasabb jogszabályban biztosított jogai alapján, át nem ruházható jogkörében –(Nkt. 26. § (1) bek, és **Nkt. 70. § (1)-(2)** – döntési hatáskörében 283/2025. (VIII.19.) számú határozatával **elfogadta.**

Dátum: Berhida, 2025. augusztus 19.

.....
Czellárné Stefanovics Katalin
nevelőtestület nevében

- 5.) Az óvoda nevelőtestülete által elfogadott módosított Pedagógiai Programot az óvoda vezetője magasabb jogszabályban (Nkt.26. § (1) meghatározott **döntési hatáskörében** 283/2025. (VIII.19.) határozatszámon **JÓVÁHAGYTA.**

Dátum: Berhida, 2025. augusztus 19.

.....
Viszpergel Zsanett Csilla
Igazgató
Ph

Melléklet

A 3-7 ÉVES GYERMEK FEJLŐDÉSÉT NYOMONKÖVETŐ DOKUMENTÁCIÓ

ADATOK A KISGYERMEKRŐL

Gyermek neve:.....

Lakcíme:.....

Testsúlya:

3-4 éves korban:.....4-5 éves korban:.....

5-6 éves korban:.....6-7 éves korban:.....

Magassága:

3-4 éves korban:.....4-5 éves korban:.....

5-6 éves korban:.....6-7 éves korban:.....

Van-e testvére?.....Hány testvére van?.....

A gyermek hányadik a testvérek között?.....

Milyen jó tulajdonságai vannak a gyermeknek, mivel elégedett a szülő?

.....
.....

Milyen problémás szokásai vannak a gyermeknek a szülő szerint? (pl. ebéd után nehezen,

vagy egyáltalán nem alszik stb.)

.....
.....

Kihez kötődik a gyermek?

Felnőtthöz:

3-4 éves korban:.....4-5 éves korban.....

5-6 éves korban.....6-7 éves korban.....

Gyermekhez?

3-4 éves korban:.....4-5 éves korban.....

5-6 éves korban.....6-7 éves korban.....

Könnyen köt barátságot?: *(Aláhúzással jelölje)*

igen nem néha igen néha nem egyáltalán nem

Mi jellemző a gyermekre? *(aláhúzással jelölje)*

vidám nyugodt türelmes érzékeny huncut visszahúzódó eleven félénk
egyéb.....

.....

Étkezési szokásai

Étvágya: jó nem jó

3-4 éves korban:.....4-5 éves korban.....5-6 éves
korban.....6-7 éves korban.....

Egyedül eszik: igen – nem – segítséggel eszik

3-4 éves korban:.....4-5 éves korban.....5-6 éves
korban.....6-7 éves korban.....

Van-e valamilyen étel allergiája?

.....

Alvása: *(Aláhúzással jelölje)* jól alszik nyugodt néha nyugtalan nyugtalan nehezen alszik el

**Elalváshoz milyen játékot, vagy egyéb eszközt igényel a
kisgyermek?**.....

Mi a kedvenc tevékenysége, játéka:

3-4 éves korban:.....4-5 éves korban.....

5-6 éves korban.....6-7 éves korban.....

Egyéb megjegyzések:

.....
.....
.....
.....
...

	Kiscsoport 3-4 évesek év eleje				Kiscsoport év vége				Középső csop. 4-5 évesek év eleje				Középső csoportév vége				Nagycsoport 5-6 évesek év eleje				Nagycsoport év vége				Nagycsoport 6-7 évesek év eleje				Nagycsoport év vége			
KÉPESSÉGEK																																
I. Testi képességek, Egészségek életmód																																
Nagymozgások																																
- erőnléti állapota																																
- állóképessége, teherbírása, kondíciója																																
-természetes mozgások végzése																																
-mozgáskoordináció																																
-mozgás tempója																																
-téri tájékozódása mozgással: alatt, fölött, mögött, mellett																																
-jobbra, balra																																

-Finommozgások																																	
-rajzolása, mintázása, festése																																	
-kézimunkázása, varrás, szövés, ollóhasználat, hajtogatás																																	
-finommozgást igénylő játékszer használat																																	

-Egészséges életmód																																	
-segítséggel tisztálkodik																																	
-alaposan, önállóan, tisztálkodik																																	
-segítséggel használja a zsebkendőt																																	
-önállóan használja a zsebkendőt																																	
-segítséggel használ evőeszközöket																																	
-helyesen, önállóan használja az evőeszközöket																																	

[illegible][illegible]

	Kiscsoport3-4 évesek év eleje				Kiscsoport év vége				Középső csop. 4- 5 évesek év eleje				Középső csoport év vége				Nagycsoport5-6 évesek év eleje				Nagycsoport év vége				Nagycsoport 6-7 évesek év eleje				Nagycsoport év vége			
KÉPESSÉGEK																																
Kudarcc elviselése																																
- agressziót vált ki a kudarc																																
- dacot vált ki a kudarc																																
- elkeseredést vált ki a kudarc																																

- elkeseredik, abbahagyja a tevékenységet																																
- újra próbálkozik, „azért is megcsinálom”																																
Érzelmi erkölcsi fejlettség																																
Társakkal szembeni érzelme																																

	Kiscsoport 3-4 évesek év eleje	Kiscsoport év vége	Középső csop. 4-5 évesek év eleje	Középső csoport év vége	Nagycsoport 5-6 évesek év eleje	Nagycsoport év vége	Nagy csoport 6-7 évesek év eleje	Nagy csoport év vége
--	-----------------------------------	-----------------------	--------------------------------------	----------------------------	------------------------------------	------------------------	-------------------------------------	-------------------------

[illegible]

Érzékelés, észlelés																												
- Látásérzékelés (rész -egész, alak-háttér vizuális ritmus, hasonlóság stb.)																												
- Hallásészlelés (hangok felismerése, szavak, mondatok visszaadása)																												
- Tapintásos észlelés (tárgyak felismerése, csoportosítása tapintással)																												
- Testséma, testrészek ismerete																												
- Téri észlelés, irányok alkalmazása																												
- Időérzékelés (előtte, utána, ma, tegnap, napszakok, napok, hónapok)																												
Emlékezet																												
- rövid távú																												
- hosszú távú																												
Képzelet, kreativitás																												
- mesék, történetek kitalálása																												

[illegible]

	Kiscsoport3-4 évesek év eleje				Kiscsoport év vége				Középső csop. 4-5 évesek év eleje				Középső csoport év vége				Nagycsoport5-6 évesek év eleje				Nagycsoport év vége				Nagycsoport6-7 évesek év eleje				Nagycsoport év vége			
KÉPESSÉGEK																																
Beszédhibák																																

	Kiscsoport 3-4 évesek év eleje				Kiscsoport év vége				Középső csop. 4-5 évesek év eleje				Középső csoport év vége				Nagycsoport 5-6 évesek év eleje				Nagycsoport év vége				Nagycsoport 6-7 évesek év eleje						Nagy ort vég
TEVÉKENYSÉGEK																															
Játék																															
- gyakorló																															
- szerep																															
- szabály																															
- építő, konstrukció																															
- bábozás, dramatizálás																															
- leggyakrabban választott játékfajták																															
- játéka kapkodó																															
- egyedül játszik																															
- elfogadja a felnőtt segítségét																															

